

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

NUORET RAKENTAVAT MIELIPITEITÄÄN

Onko aikuisista tukea sosiaalisessa mediassa?

Ilmo Jokinen

Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma ylempi AMK 90 op

04/2014

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma YAMK
TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Ilmo Jokinen	Sivumäärä 65 ja 3 liitesivua
Työn nimi NUORET RAKENTAVAT MIELIPITEITÄÄN. Onko aikuisista tukea sosiaalisessa mediassa?	
Ohjaava opettaja Merja Kylmäkoski	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry	
Tiivistelmä <p>Olen viimeiset kymmenen vuotta työssäni saanut seurata eri rooleista käsin sosiaalisessa mediassa toteutettuja kansalaiskeskusteluita lasten ja nuorten parissa. Tämä toiminta ei suoraan pyri ratkaisemaan yksittäisten ihmisten yksittäisiä ongelmia, vaan enemmänkin ilmiötasolla tuomaan esiin erilaisia lasten ja nuorten kasvuprosessissaan kohtaamia keskeisiä teemoja. Näissä kansalaiskeskusteluissa tarjoamme tietoa, pyrimme tuomaan esiin eri ajattelutapoja ja ennen kaikkea haastamme rakentamaan omaa käsitystään keskustelussa olevasta teemasta.</p> <p>Nuoruuteen kuuluu perustavalla tavalla oman arvojärjestelmän luominen. Tässä prosessissa on keskeistä nuorten liittyminen erilaisiin ryhmiin ja yhteisöihin. Näissä rakenteissa nuoret rakentuvat aluksi suhteessa ulkopuoliseen ja sitten myös suhteessa toisiinsa. On erittäin tärkeää, että näillä ryhmillä on erilaisia kontakteja aikuisten maailmaan, jotka yhtäällä osaavat olla tukena ja toisaalta ovat niitä uudelleenmäärittelyä kaipaavia edellisen sukupolven rakenteita, joita uusi sukupolvi pyrkii parantamaan.</p> <p>Tutkin tässä opinnäytetyössäni nuoria sosiaalisen median verkkokeskusteluissa. Haen vastauksia siihen, ovatko siellä toteutettavat kansalaiskeskustelun kaltaiset tilaisuudet aikuisille ammattikasvattajille mielekkäitä paikkoja toteuttaa oman työtehtävän määrittämää tavoitteellista toimintaa. Ratkaisin kysymyksen kaksivaiheisesti. Ensimmäisessä vaiheessa selvitin ovatko sosiaalisen median verkkokeskustelut ylipäättään paikkoja, joissa nuoret saavat uutta tietoa, uusia näkemyksiä ja rakentavat mielipiteitään. Toisessa vaiheessa hain vastauksia siihen, miten nuoret hyväksyvät aikuiset ammatikseen verkossa keskustelijat omiin verkkoyhteisöihinsä ja millaisia he toivovat näiden olevan.</p> <p>Keräsin näytteen tutkimukseeni kuudesta eri sosiaalisen median toimintaympäristöstä. Kaikkiaan sain vastauksia yli 1800 kappaletta, vastaukset olivat melko tarkasti ympäri Suomea asukastiheyden mukaan jakautuneesti. Sitä vastoin tyttöjen osuus oli merkittävästi korostunut, ollen lähes 90 prosenttia. Tähän oli monia syitä, keskeisempänä kahden vilkkaan sosiaalisen median tytöille suuntautuneina.</p> <p>Tutkimuksessa tulee selvästi ilmi sosiaalisen median verkkokeskusteluiden olevan vastanneille nuorille niitä tilanteita, joiden kautta he ovat muuttaneet mielipiteitään. Mielipiteitä muutetaan sekä kaikissa ikäryhmissä, että eri sosiaalisen median ajankäyttöryhmissä.</p> <p>Vain viisi prosenttia vastaajista suhtautui aikuisiin ammatikseen keskusteleviin kielteisesti. Tästä määrästä vain 17 % oli osallistunut aikuisvetoiseen keskusteluun. Lukumäärällisesti heitä oli vain 14. Kielteisesti suhtautuvien ryhmä oli muutenkin keskiarvoista poikkeava.</p> <p>Nuoret toivoivat aikuisilta ammattilaisilta korostuneesti kiinnostuneisuutta, vakavasti otettavuutta ja lähestyttävyyttä.</p>	
Asiasanat nuoruus, sosiaalinen media, ehkäisevä päihdetyö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Master's Degree in NGO and Youth Work
ABSTRACT

Author Ilmo Jokinen	Number of Pages 65 and 3 appendix pages
Title The young people are forming their opinion. Can adults support them in social media?	
Supervisor Merja Kylmäkoski	
Subscriber and/or Mentor EHYT Finnish association for substance abuse prevention	
Abstract <p>Within the past ten years my work has enabled me to follow from different roles the civil society dialogues or discussions carried out in social media with the children and the young people. This type of activity is not directly aiming to solve particular problems of a single persons but it is rather intending to bring up the different essential themes faced by children and youth in their processes of growth. In this activity we offer information and aim to bring up different ways of thinkings but most importantly we challenge the children and the young people to develop their own understanding of the theme of each dialogue.</p> <p>To form one's own system of values is a fundamental part of youth. An essential part of this forming process is that the young people join different groups and communities. Within these structures the youth is built, at first in relation to their outside and later on in relation to the others. It is very important that these groups have varying contacts with the adult world all the time. On one hand, the contacts know how to support thEmt. On the other hand, the contacts belong to the past generation's structures which need to be redefined and which the new generations aim to heal.</p> <p>In this thesis I will research young people in the social media based web discussions. My aim is to find the answer to the question of whether the civil society dialogue -like events that are carried out in those web discussions are useful places for the educators to accomplish the goal-oriented activity defined by their work assignment. I will resolve this question in two stages. In the first stage, I will examine whether the social media web discussions are at all such places where young people can get new information, new points of view or in which they can reform their opinions. In the second stage, I will look for the answers to the question of how well the young people accept the professional adults discussing in the web on duty into their webcommunities, and, furthermore, what kind of characteristics and approaches they wished the professional adults to express.</p> <p>I gathered the sample of my study from six social media surroundings. In total, I got over 1800 responses which covered the area of Finland pretty accurately matching to the population density. On the contrary, the gender profile was remarkably skewed towards girls, nearly 90 percentage of the respondents being girls. There are many reasons for this, most important of these being that two of the very lively social media surroundings were targeted to girls.</p> <p>The study clearly shows that the young people experience the social media based web discussions as situations through which they can change their opinion. The change of opinion occurred in all the age groups, in accordance with the social media time-spending categories.</p> <p>Only five percentages of all the respondents took a negative view on the professional adults discussing in the web on duty. Only 17 % of this group had participated in at least one such discussion run by an adult. The number of respondents in this group was only 14. Moreover, this group differed also in other ways from the average within the study.</p> <p>The young people wished that the professional adults expressed their interest that they are interested in and took the young people seriously and that the adults were be easy to approach.</p>	
Keywords Youth, Social media, Substance abuse prevention	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 NUORUUS JA ARVOJÄRJESTELMÄN KEHITYS	7
2.1 Ihmisen arvojärjestelmä	9
2.2 Nuorten arvot ja asenteet	10
2.3 Miten arvot muuttuvat	12
3 KESKUSTELUIDEN TEORIOITA	14
3.1 Antiikin perusteet	14
3.3 Habermansin diskurssietiikka	16
4 SOSIAALINEN MEDIA	19
4.1 Nuoret sosiaalisessa mediassa	21
5 EHYT RY NUORTEN KANSSA SOSIAALISESSA MEDIASSA	22
5.1 Tavoitteet ja tavoiteltavat vaikutukset	23
5.2 Toiminnan toteuttaminen	23
5.3. Arviointimalli	25
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	26
6.1 Tutkimusmenetelmäni	27
6.2 Aineisto	27
6.3 Internet aineiston hankinnassa	30
6.4 Aineistonkeruumenetelmä	30
6.5 Lomake	32
6.6 Kyselyyn vastaajien ympäristöt	33
6.7 Tutkimuksen eettiset kysymykset	34
7 VASTAUKSET	36
7.1 Vastaukset koko ryhmän osalta	38
7.2 Iän merkitys tutkimuskysymyksiin	43
7.3 Sosiaalisessa mediassa vietetyn ajan merkitys	48
7.4 Nuoret miehet verrattuna nuoriin naisiin	52
7.5 Aikuisen läsnäoloon kielteisesti ja myönteisesti suhtautuvat	56
8 YHTEENVETOA	60
8.1 Suhtautuminen aikuisiin työkseen keskusteluita käyviin	61
8.2 Kriittisiä näkökulmia tähän tutkimukseen	62
LÄHTEET	63

1 JOHDANTO

Lähdin tähän työhöni useampaa eri kautta. Yksi ilmeinen tekijä on ollut nuorille suunnatun verkossa tehtävän työn näkeminen monessa yhteydessä lähinnä kysymyksiin vastaamisena ja ongelmatilanteisiin tarttumisena. Tällä toki on selvä juurensa, kun valtaosa ensimmäisistä verkkopalveluista on ollut erilaisia neuvontaan keskittyneitä menetelmiä. Pelkkä ongelmalähtöisyys on kapea tapa toteuttaa toimintaa niinkin rikkaassa ympäristössä, kuin sosiaalinen media on. Aikuisten työntekijöiden silmin kohderyhmänä näyttäytyvä nuorisokaan ei ongelmalähtöisyyteen lämpene. Päivi Viionmaan opinnäytetyössä nuoret pääsääntöisesti kokivat verkossa tehtävän nuorisotyön olevan erityisiä ongelmatilanteita varten ja siten olevan yleensä sopimattomia juuri itselle. (Viionmaa 2010, 71–72.)

Oma työpaikkani aloitti toimimisen sosiaalisessa mediassa 2001 eli silloin kun termiä sosiaalinen media ei ollut vielä keksittykään. Aluksi tavoitteena oli perustaa kysymys/vastaus -palsta, mutta monien sattumien kautta päädyttiin Hotelli Kultakalaan ryhmäkeskusteluita vetämään ja kliseisesti sanottuna loppu on historiaa. Nykyään toimimme seitsemässä eri ympäristössä ja kaikkiaan mittakaavamme on moninkertainen alkuaikoihin verrattuna.

Toimintatavassamme keskeistä on kansalaiskeskusteluiden käyminen nuorten kanssa. Nuoret osallistuvat keskusteluihin suurina ryhminä ja usein keskenään hyvinkin erilaisilla mielipiteillä. Keskusteluissa haastamme nuoria löytämään omia mielipiteitään erilaisiin teemoihin ja tuomme mukaan monia eri asiantuntijoita valottamaan erilaisia haastavia teemoja monelle nuorelle yllättävästikin tulokulmasta. Käymme keskusteluita yleisellä ilmiötasolla, mutta aina tarvittaessa polutamme nuoria erityispalveluiden piiriin.

Lopputyöni näyttäytyy itselleni tarinana. Tarinassa on periaatteessa kaksi rooli-hahmoa, jotka esiintyvät erilaisin toimin ja tavoittein. Tarinalla on olemassa oma

erityinen ympäristönsä ja se on ajoitettavissa omalla tavallaan historialliseen kontekstiin, juuri omaan aikaansa. Epilogi taas pyrkii vastaamaan monissa kertomuksissa vaivaamaan jäävään "entä sitten?" kysymykseen, miten tarina eteni, kuinka päähenkilön vaiheet sittemmin kehittyivät, päättyikö kaikki hyvin ja mitä toisaalta tapahtui sivuhenkilölle.

Pääosassa on nuori, joka elää omaa nuoruuttaan nuorelle ominaisin tavoin tutustumalla muihin nuoriin ja rakentamalla osaksi suurempaa nuorten ryhmää, aivan niin kuin nuoren hänen oman ikäkautensa tavoitteiden mukaan tuleekin tehdä.

Ollessaan tässä omassa ryhmässään päähenkilömme jatkaa kasvuaan kohti aikuisuuttaan etsimällä itseään, omia käsityksiään ympäröivästä maailmasta ja rakentamalla pala palalta omaksi aikuiseksi itsekseen. Matkallaan ryhmän jäsenenä nuori kohtaa ja toisaalta etsii aikuisten maailmaa, jota arvioiden ja haastan hän osana ryhmäänsä löytää oman sukupolvensa tavan suhtautua monenlaisiin elämässä vastaan tuleviin haasteisiin.

Sivuhenkilönä tarinassa esiintyy kasvatusalalle koulutettu aikuinen työntekijä, jonka työtehtävänä on tukea nuoria huomioimaan oman kehityksensä mukaisesti työntekijän toimialalla merkittäväksi katsottuja tietoja ja taitoja osana omaa erityistä kehitystehtäväänsä. Tehtävänsä suorittaakseen sivuhenkilö järjestää päähenkilöä kiinnostavia tapahtumia ja näissä tapahtumissa hän tarjoaa uutta tietoa, haastaa nuorta pohtimaan sitä ja altistaa itsensä dialogiin päähenkilön kanssa, jotta tämä voisi purkaa hämmennystään, syventää käsitystään ja osallistaa haastaa aikuisten maailmaa omaa oman sukupolvensa tietä etsiessään.

Tarinan historiallisena kontekstina toimii nuoren elämänvaihe, joka sijoittuu lapsuuden ja aikuisuuden väliin. Tässä historiallisessa vaiheessa päähenkilömme tarvitsee enemmän kuin ennen ja ehkä myöhemminkään ikätovereitaan. Näiden kanssa hän kokoontuu, luo heidän kanssaan yhteistä ja sen sisällä omaa eri-

tyistä identiteettiään. Nuori rakentaa käsitystään maailmasta ja haastaa ryhmänsä turvista aikuisten käsityksiä elämän valinnoista ja arvomaailmoista.

Erityisen twistin tarinaan tuo sen tapahtumapaikka, jona toimii internetin välityksellä käytettävät erilaiset sosiaalisen median toimintaympäristöt. Nämä ympäristöt ovat lähtökohtaisesti nuorten omia paikkoja, nuorten toimintaan suunniteltuja ja nuorten käyttämiä. Tarinan sivuhenkilö, aikuinen ammatikseen näissä ympäristöissä keskusteluita järjestävä toimija toimii tietoisesti ympäristön eetoksen vastaisesti. Esimerkiksi goSupermodelissa keskiössä ovat 2000 - luvulle tuodut digitaalisesti luodut interaktiiviset paperinuket. Sivuhenkilömme on saapunut paikalle samasta syystä, kuin karhua väijyvä luontokuvaaja hirvenraadon lähelle; siellä kannattaa olla, missä on tavoiteltavaa populaatiota. Päähenkilömme kohtaa siis sivuhenkilömme aluksi yllättäen, mutta tottuu pikkuhiljaa hänen läsnäoloonsa.

Varsinaisessa tarinassa päähenkilömme elää elämäänsä yhdessä ikätovereidensa kanssa ja käyttäytyy niin kuin ryhmässään kuuluu käyttäytyäkin. Päähenkilömme kohtaa sivuhenkilön, altistuu ja saa vaikutteita tämän tavoitteellisiin pyrkimyksiin suuntautuneesta toiminnasta.

Tarinan epilogina toimivat tutkimukseni tulokset ja pohdinta, joissa kerron päähenkilön käsityksistä ja toiveista suhteessa sivuhenkilömme pyrkimyksiin. Oliko luontokuvaaja haaskalla turhaan vai näyttäisikö päiväpalkan maksaminen olevan perusteltua.

2 NUORUUS JA ARVOJÄRJESTELMÄN KEHITYS

Nykyajan nuoruutta on vaikea määrittellä, määrittelyjä on yhtä monta kuin on määrittelijöitäkin. Helposti sanottuna nuoruus alkaa lapsuuden loputtua. Lap-

suuden ja aikuisuuden erottava aika sisältää fyysisen ja psyykkisen muutoksen. Viime vuosina nuoruus on venynyt molemmista päistä. Lapsuus on lyhentynyt ja aikuisuuteen siirrytään myöhemmin. (Julkunen 2003, 399–401.)

Nuoruutta on jaettu ja määritelty eri tavoin ja aikamäärein. Laki määrittelee nuoruuden jatkuvan, kunnes ihminen täyttää 29 vuotta. (Nuorisolaki 2006). Aalberg ja Siimes katsovat nuoruuden sijoittuvan ikävuosien 12–22 välille. Tämä ajanjakso on jaettavissa kolmeksi eri vaiheeksi, eli varhaisnuoruudeksi (n. 12–14-vuotiaat), varsinaiseksi nuoruudeksi (n. 15–17-vuotiaat) ja jälkinuoruudeksi (n. 18–22-vuotiaat). Tänä aikana ihmisen persoonallisuuden rakenteet järjestäytyvät uudelleen. Aikaa voidaan kutsua myös yksilöitymisen vaiheeksi. Nuoruuden keskeinen kehityksellinen haaste on oman autonomian kehittäminen. Päästäkseen tuohon tavoitteeseen nuorten on irrottauduttava vanhemmistaan, jäsennettävä uudelleen oma ruumiinkuvansa ja löytynyt seksuaalisuutensa sekä turvaututtava ikätovereidensa apuun. Nuoren etsiessä itseään hän tekee sen erilaisten kokeilujen kautta, joiden yhteydessä voidaan etsiä omia arvoja ja normeja. Tällöin nuori haastaa vanhempiensa säännöt ja määräykset etsiessään omaa ainutlaatuista tapaansa elää. (Aalberg 2007, 67–69.)

Nuori ei kasva aikuisuuteen yksin vaan hän tarvitsee siihen monenlaista tukea. Nuoren elämässä tulee olla ihmisiä, jotka pitävät hänestä. Ilman näitä ihmissuhteita nuoren kasvu häiriintyy. Nuori tarvitsee myös sekä fyysistä että emotionaalista tilaa. Ilman tätä tilaa nuori ei voi etsiä ja kokeilla omia rajojaan ja mahdollisuuksiaan. Ikätoverit ovat keskeisellä sijalla irrottautumisessa vanhempien valasta kohti omaa itsenäistä minää. Nuorten ryhmä on nuorelle välttämätön oman identiteetin kehittämisessä ja omien impulssien hallinnan opettelussa. Ollessaan ryhmässä nuori helpommin kestää oman ristiriitaisen mielensä ja samaisutumalla ryhmän identiteettiin hän kykenee kehittämään omaa yksilöllisyyttään. Rajojen merkitys nuorelle on suuri. Hänellä tulee olla niitä ja hänen tulee löytää ne. Kun nuori törmää hänelle asetettuun rajaan tulee aikuisten kyötä pitämään niistä kiinni nuorta arvostaen ja hänen toimilleen kiinnostusta osoittaen. Erilaisien rajojen etsimisten, löytämisten ja näitä seuranneiden konfliktien kautta nuo-

relle kehittyä sisäinen turvallisuudentunne, jota hänen kypsyvätön identiteettinsä tarvitsee. Nuoren kehityksen edellytyksille on keskeistä aikuisten ja heidän hallitsemansa yhteiskunnan uhmaaminen. Heillä tulee olla mahdollisuus osoittaa eri tavoin käsityksensä aikuisille siten, että heille vastataan ja he saavat tuntea olevansa nuoria. Kaikki tämä edellyttää nuorten elämään aikuisia. Vain aikuiset voivat mahdollistaa nuoren turvallisen kasvun edellytykset. (Emt. 71–72, 125–130.)

Nuorille erilaiset ryhmät ovat keskeisiä heidän etsiessään omaa minuuttaan. Ryhmät tulevat korvaamaan vanhempia, joita nuoret eivät voi enää samalla tavalla käyttää, koska juuri heistä nuoret pyrkivät irrottautumaan. Ilman ryhmiä nuoret ajautuvat yksinäisyyteen ja tämä on vahingollista heidän kasvulleen kohti aikuisuutta. Ryhmiin kuulumisen rakentaa nuorten itsetuntoa ja antaa heille tunteen mahdollisuudesta vapautua lapsen roolista. Eri nuoruuden vaiheissa ryhmät ovat erilaisia, varhaisnuoruudessa ryhmät ovat useimmiten massaryhmiä, jotka syntyvät spontaanisti erilaisiin kohtaamispaikkoihin. Varsinaisessa nuoruusiässä ryhmät muuttuvat pienemmiksi ja niitä leimaa jokin yhteinen nimittäjä, kuten harrastus tai ideologia. (Emt. 71–72, 125–130.)

2.1 Ihmisen arvojärjestelmä

Ihmisyydelle on keskeistä, että hänellä on arvojärjestelmä. Ihminen on taipuvainen pitämään jotakin arvokkaana tai hyvänä asiana, vaikkei hän tiedostaisikaan itsellään olevan mitään erityistä arvojärjestelmää tai arvoteoriaa. Kun ihminen arvostaa jotakin, niin silloin voidaan ajatella, että hänellä on sitä kohtaan tietynlaiset asenteet. Myös nuorten maailmassa arvoilla ja arvojärjestelmillä on sijansa (Helve 1993, 89.)

Arvot, asenteet ja mielipiteet ovat yhteiskuntatieteellisessä arvotutkimuksessa ihmisen käsitykseen liittyvästä asioiden, ilmiöiden ja käsitysten arvottamisjärjestelmän kolme eri tasoa. (Levomäki 1998, 8.)

Mielipidettä voidaan pitää kannanottona, joka tulee ilmi kirjoitettuna, puhuttuna, elein tai ilmein. Mielipiteet ovat arvojärjestelmässä helpoimmin muuttuva elementti, ne muuttuvat nopeammin kuin tiedot ja asenteet. Siihen, miten pysyvä mielipide on vaikuttaa moni asia, kuten ihmisen omat arvot ja asenteet, myös kontekstilla on vaikutusta. (Åberg 1997, Dia 142.) Mielipiteet ovat käytännöllisempiä ja ovat selvässä yhteydessä jonkin teon kohteeseen, objektiin. (Levomäki 1998, 8.)

Siinä missä arvot ovat yleisiä ja abstrakteja, asenteet ovat yhteydessä konkreettisiin objekteihin, kohteisiin. Asenteet osoittavat näin tietyn kohteen arvostamista. Arvot ovat abstraktien asioiden arviointijärjestelmä ja näistä johdettuina asenteet voidaan nähdä jostakin tietystä objektista pitämisenä tai ei pitämisenä. (Helve 1997, 90–91.)

Arvot, jotka ovat muodoltaan abstrakteja, sijaitsevat ihmisessä kaikkein syvimällä ja ovat hitaimmin muuttuvia. Ne ohjaavat sekä toimintaamme että valintojamme ja pysyvät vaikeissakin valintatilanteissa suhteellisen muuttumattomina. Arvoille on luotu useita eri luokitteluita. (Levomäki 1998, 8.)

2.2 Nuorten arvot ja asenteet

Robert J Havinghurst katsoo nuoruuden kehitystehtävien olevan oman maailmankatsomuksen kehittäminen sekä oman arvomaailman ja moraalien löytäminen, joiden avulla voi ohjata itseään. (Dunderfelt 1999, 94–95) Nuori etsii itseään erilaisia rooleja kokeilemalla ja hakemalla tukea vanhempien ja ympäristön tarjoamista malleista, (Emt. 247).

Nuorten arvot ja asenteet ovat vielä ristiriitaisia, koska heidän arvojärjestelmänsä on vasta muotoutumassa, (Helve 1997, 92). Lisänsä nuorten arvojen ja asenteiden ristiriitaisuuksiin tuo nykyinen riskiyhteiskunnaksi nimetty yhteiskun-

nallinen aika, jolloin yksilön täytyy olla identiteetiltään muuttuva, eikä liian jäykkä, (Kajaste1998, 93,).

Modernissa elämässä yksilöt joutuvat rakentamaan itse yksilöllisesti elämäänsä, koska traditiot eivät enää sitä määrittele. Nuorten kohdalla tämä tarkoittaa valintojen pakon dramatisoitumista. Moderni yhteiskunta mahdollistaa onnistuneet valinnat, mutta samalla tavalla myös epäonnistuneet. (Helne, Julkunen, Kajanoja, Laitinen-Kuikka, Silvasti, Simpura 2003, 401,).

Postmodernin yhteiskunnan valinnanvapauden laajuus tulee korostuneesti esiin nuoruudessa. Sellaiset selkeät traditiot, joihin voisi tukeutua, puuttuvat. Yksilön tulee itse tehdä omaa elämäänsä koskevat päätökset ja samalla ottaa vastuu niistä. Vaikka edelleenkin asuinpaikalla ja yhteiskuntaluokalla on merkitystä nuoren valintojen osalta, joutuu hän joka tapauksessa tekemään paljon valintoja itse. Asialla on kaksi puolta, toisaalta tämä mahdollistaa onnen ja menestyksen, mutta toisaalta johtaa helpommin pahaan oloon ja epäonnistumiseen. (Beck 1995)

Englantilainen sosiologi Anthony Giddensin näkee ihmisten nykyään elävän riskiyhteiskunnassa. Tällöin ongelmaksi nuorille nousee asioiden helppo vaihtaminen ja peruminen. Nuori pystyy helposti lopettamaan koulutuksen, vaihtamaan alaa tai puolisoa ja ylipäätään tehdä erilaisia muutoksia elämässään. Elämä jatkuvan epävarmuuden ja vaihtuvuuden viidakossa voi olla rankkaa. Tällainen elämä voi olla lyhytjänteistä ja kuluttavaa, jatkuvia valintoja vaativaa prosessia. Se mitä nuoret tarvitsevat tässä riskiyhteiskunnassa saattaa olla aivan muuta kuin takavuosina. (Giddens 1991, 27–29.)

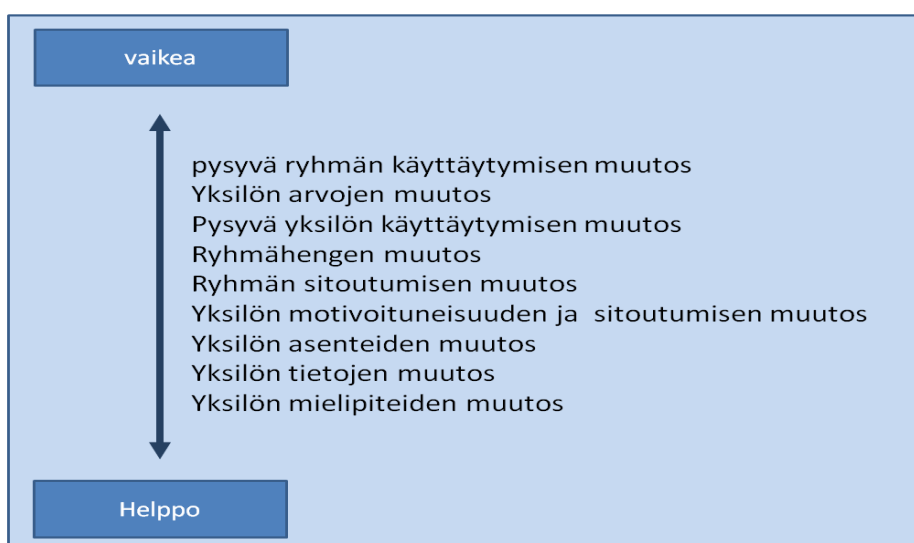
Aikaisemmin nuorten arvomaailmat perustuivat pääsääntöisesti edellisten sukupolvien aatteisiin. Nykyisin nuoret edustavat toisenlaista sukupolvea, joka eroaa taloudelliselta taustaltaan, elämäntavoiltaan ja muilta käsityksiltään aiemmista sukupolvista. Voidaan ajatella heidän olevan ”uudenlaisen maailman” edustajia. Nuoret elävät toisenlaisessa maailmassa kuin aiemmat sukupolvet.

Heidän maailmansa on urbaanimpi, globaalimpi ja paljon ennalta-arvaamattomampi. Globalisoitumisen myötä nykyteknologia on tuonut tapahtumia eri puolelta maailmaa tavallisten ihmisten arkielämään. Lähes jatkuvalla taloudellisella kehityksellä on luotu yksi maailman kilpailukykyisimmistä yhteiskunnista. (Helve 2002, 15.)

Helven ei löydä tutkimuksissaan nuorilta selkeitä ydinarvoja. Nuorille on myös tyypillistä omaksua keskenään ristiriitaisiakin arvoja. Nuorten arvo- ja aatemaailma ei ole selkeästi jäsentynyt, mikä on melko ymmärrettävää, koska ei sellaista näytä olevan aikuisillakaan. Helven tutkimusten mukaan nuorten identiteetti ei ole pysyvä. (Emt, 18.)

2.3 Miten arvot muuttuvat

Leif Åberg on muotoillut ihmisen arvojärjestelmän muutosten järjestyksen suhteessa sen toteutumisen vaikeuteen. Yksilö muuttuu helpommin kuin ryhmä ja konkreettisiin asioihin on helpompi saada muutos kuin abstrakteihin.

Kuva 1. Mielipiteiden, asenteiden ja arvojen muutos. (Åberg 1997, Dia 132).

Ihminen rakentaa asennettaan, kun hän pohtii keskenään risteäviä näkökantoja ja valitsee omaa mielipidettään. Asenne nousee merkittäväksi sosiaalisessa ympäristössä. Toisilleen vastakkaisetkin asenteet ovat samaan aikaan mahdollisia ja ihminen voi sekä kiistää että puolustaa samaa väitettä kokematta olevansa ristiriidassa. Tämä johtuu eri näkökulmista, joista jokaista asiaa voidaan tarkastella. Mielipiteen keskeinen osa ovat perustelut, koska juuri niiden kautta voidaan näyttää oman asenteen asiayhteydet ja taustat. (Järvinen 2009, 46.)

Vaikka arvojen mainitaan monissa tutkimuksissa olevan hitaimmin muuttuvia, se ei tarkoita etteivätkö ne silti voisi muuttua. Arvoja ja niiden muuttumista on tutkittu paljon, erilaisia yhteiskuntaluokkaan, asumiseen, koulutukseen tai sukupolviin liittyviä tutkimuksia löytyy runsaasti.

Arvojen muuttuessa muutostekijöitä voi olla useampia. Yhdysvaltalainen filosofi Nicholas Rescher määritteli kuusikymmentäluvulla arvojen muuttuvista aiheuttavat tekijät neljään eri luokkaan. Yksi muutostekijöistä on uuden informaation vastaanottaminen. Kun ihminen saa jostakin asiasta uutta tietoa tai hän muuttaa omaa käsitystään jostakin asiasta, siten että hänen arvojärjestyksensä joidenkin asioiden välillä muuttuu tai hänelle syntyy uusi käsitys siitä, miten jokin asia tulisi tehdä, voi se vaikuttaa hänen arvoihinsa. Erinomainen esimerkki on terveys, joka on kestävä arvo suomalaisilla. Kuitenkin käsitys siitä, mikä on terveellistä, muuttuu kaiken aikaa, kun tietomme erilaisista hyödyistä ja haitoista lisääntyy. (Pohjanheimo, Pirttilä-Backman, Ahokas, Myyry & Lähteenoja 2005, 244.)

Toinen muutostekijä on ideologinen ja poliittinen muutos. Kun jokin uusi ideologia nousee esiin tai vanhan piirissä kehittyä uudistavaa ideologista keskustelua voi se vaikuttaa yleisemminkin ihmisten arvokäsityksiin. Esimerkkinä globalisaatio, jonka yhteydessä on talouspolitiikan lisäksi myös arvokeskustelua. (Emt. 244.)

Kolmas muutostekijä on kyllästyminen, pettymys tai vastustus. Tämä arvomuutoksia aiheuttava ryhmä saa voimansa vakiintuneesta yhteiskunnallisesta tilanteesta tai jonkin voimassa olevan arvon hyvästä toteutumisesta. Ihminen kylläs-

tyy tai pettyy asioiden olotilaan ja pyrkii siitä poispäin. Samoin ihmisen pyrkimys osoittaa muille olevansa jollakin tavalla tietynlainen voi johtaa arvojenkin muuttumiseen (Emt. 245.)

Neljäs ryhmä arvojen muutokseen vaikuttavista tekijöistä ovat teknis-taloudelliset muutokset ja väestömuutokset. Tämä elementti vaikuttaa keskeisimmin arvojen muutoksiin. Erilaiset tekniset muutokset, kuten tietotekniikan käytön arkipäiväistyminen ja yhä useammalle elämänalueelle levittäytyminen vaikuttavat myös arvojen muutokseen. Samoin esimerkiksi globalisaation kautta muuttuvat työmarkkinat ja suomalaisten näkemät uhkakuvat työpaikkojen siirtymisestä vaikkapa Aasiaan vaikuttavat ihmisten arvomaailmaan. (Emt. 245.)

3 KESKUSTELUIDEN TEORIOITA

Sosiaalisessa mediassa yhteydenpito nuoren ja työntekijöiden välillä käydään erilaisissa keskusteluissa, jotka tapahtuvat pääsääntöisesti kirjoittamalla. Ihmisten välisiä keskusteluita on tutkittu jo tuhansia vuosia ja erilaisia teorioita on lukuisia. Internetissä käytävään kirjoitettuun keskusteluun soveltuvat samat lainalaisuudet kuin puhuttuunkin.

3.1 Antiikin perusteet

Keskustelun ja dialogisuuden tunnetut juuret tulevat Kreikasta. Itse sana dialogi tulee Kreikan kielestä ja tarkoittaa keskustelua. (THL 2014)

Aristoteles määritteli antiikin aikana puhetaidolle, eli retoriikalle teorian, jossa on kolme keskeistä elementtiä eetos, paatos ja logos. Eetoksella Aristoteles tarkoitti puhujan luonnetta, ominaisuuksia ja taustaa. Tällöin puhujan uskottavuutta

lisää hänen tyyliinsä, ammattinsa ja käyttäytymisensä. Sama eetos ei ole vakuuttavaa joka tilanteessa eivät kaikki ihmiset koe samoja asioita uskottavina. Paatoksella tarkoitetaan tunteisiin vetoamista ja kuuntelijoiden mielialaan vaikuttamista. Tällöin tulee huomata, ettei tunteen vastakohtana ole järki vaan tunteettomuus. Hyvä puhuja kykenee vaikuttamaan sekä kuuntelijan järkeen että tunteeseen. Logoksen kautta vaikutetaan kuuntelijan järkeen, jolle annetaan pohdittavaksi perusteltuja ja järkeviä ajatuksia. Nämä pyritään osoittamaan liitetyviksi jo aiemmin hyväksytyihin tietoihin ja toimintamalleihin. (Karvonen)

Antiikin ajan kreikkalaisen keskustelun klassikoita on Sokrates, joka vaikutti niemimaalla 300–400 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Sokrateksen mukaan keskusteluissa tuli pyrkiä totuuteen. Sokrates tiesi keskusteluun tulijoiden olevan jo etukäteen liikkeellä teemaan nähden varautuneina ja ennako-oletuksilla varustettuina. Tämän vuoksi hän kehitti sokraattiseksi kutsutun menetelmän, jossa keskustelija keskustelee kysymyksillä ja vastauksilla. (Hankamäki 2008, 35–37) Sokraattisessa keskustelussa voi olla kaksi eri vaihetta, joista ensimmäisessä keskustelija kyseenalaistaa keskustelukumppaninsa uskomuksia löytämällä tämän ajattelusta virheitä. Toisessa vaiheessa hän johdattaa kysymyksillään keskustelijan uuden oivalluksen kautta syntyvän tiedon porteille. Tavoitteenaan keskustelun vetäjällä on aktivoida keskustelukumppanin itsenäistä ajattelua. (Pohjola 2007, 15.)

Keskustelun vetäjä tietää keskustelun aiheiden ja kysymysten olevan tilanteessa vallankäyttöä, mutta pyrkimys keskustelukumppaneiden hyvään oikeuttaa menetelmän. Keskustelun päämääränä on totuuden lähestyminen tai löytäminen ja tällaiset tietojen ja kokemusten kautta ihmiset rakentaisivat etiikkaansa ja elämänvalintojaan. Sokrates näki keskustelun vetäjän olevan kuin kättilö, joka auttaa keskustelijaa synnyttämään hänessä itsessään muhineen pohdinnan kehittyvän ajatukseksi. Sokrates näki aikuisten olevan kyynisiä ja toivottomia avautumaan ennakoehdottomiin keskusteluihin. Sitä vastoin hän keskittyi keskusteluihin nuorten miesten kanssa, jotka olivat avoimia itsensä kehittämiseksi ja erilaisille filosofisille keskusteluille. (Hankamäki 2008, 35–37.)

3.2 Nykypäivän dialogi

Nykyisin dialogilla tarkoitetaan kahden tai useamman ihmisten tasavertaista osallistumista jonkin asian tai toiminnan ajattelemiseen ja perehtymiseen (Aarnio & Enqvist 2001, 14). Dialogi määritellään vuorotoiminnaksi, jonka ytimenä ovat sanat tai muu symbolikieli. Dialogin perustana tulee olla vilpittömän halu ymmärtää omaa itseä ja toimintaa sekä ymmärtää ja oppia muilta. Dialogi on kommunikaatiota, jossa osallistujat ovat aktiivisia, sitoutuneita, vastavuoroisia, kunnioittavia, avoimia ja vilpittömiä. Kommunikaatiossa toimitaan ilman etukäteisolettamuksia ja keskustelijat asettavat itsensä ja ajattelunsa alttiiksi kysymyksille. Dialogissa tulee olla ilman valtapyrkimyksiä eikä siinä ole voittajia tai häviäjiä. Yhdessä ajattelemisella tarkoitetaan tiedon työstämistä eteenpäin siten, että kaikkien rooli on yhtä tärkeää. Uusi ymmärrys kytketään konkreettiseen toimintaan. Tämä prosessi suoritetaan yhdessä, jolloin eri osallistujien roolit lähentyvät toisiaan. (Emt. 17–26.)

3.3 Habermansin diskurssietiikka

Saksalainen filosofi Jurgen Habermans on laajan tieteellisen toimintansa puitteissa pohtinut paljon myös ihmisen tiedon tarvetta ja kommunikaatiota. Habermans näkee ihmisellä olevan universaali pyrkimys oman olemassaolonsa tuottamiseen ja uusintamiseen ihmisinä. Ihmisellä on erityinen luontoperäinen pakko erilaisiin tiedonintresseihin, joita Habermans määrittelee kolme. Ensimmäinen tiedonintressi on tekninen. Tämän avulla voidaan tietoa käyttää hyväkseen, jotta voimme uusintaa aineellisen olemassaolomme. Toinen tiedonintressi on hermeneuttinen, tämän kautta välitämme ja ymmärrämme perinteitä. Hermeneuttisen tiedonintressin kautta yksilöt sosiaalistuvat, yhteisöt toimivat ja normit suojelevat yhteiskunnan kehitystä. Kolmas tiedonintressi on emansipatorinen. Tämän intressin kautta ihminen toteuttaa itsereflektiota ja pyrkii kypsään aikuisuuteen. Tämä intressi mahdollistaa ihmiselle vapautumisen ennalta määrätystä olemisen tavasta ja erilaisista ylimääräisistä valtarakenteista ja aja-

tusmalleista. Emansipatorisen tiedonintressin lopullisena päämääränä on koko yhteiskunnan emansipoituminen, jossa yhteiskunta mahdollistaa kansalaiset kehittymisen täysi-ikäisiksi ja huolehtii pakotuksesta vapaan kommunikoinnin eri ihmisten kesken. (Huttunen 2010.)

Habermans näkee ihmisten voivan keskustelemalla päästä yhteisymmärrykseen monista ristiriidoista. On paljon hyvään elämään tai persoonalliseen maailmankatsomukseen liittyviä teemoja, joista ei voi keskustella tällä tavalla, mutta silti nykyisessä moniarvoisessa yhteiskunnassamme on mahdollista elää keskinäisessä rauhassa, vaikka emme jakaisikaan kaikkien kanssa käsitystä hyvästä elämästä tai maailmankatsomuksesta. (Emt.)

Yhteisymmärrystä rakentavien keskusteluiden keskeinen laki on keskustelun kautta löytyvän parhaan argumentin voittaminen ja tulevan täten yleisesti hyväksytyksi. Habermas on määritellyt erityisen ideaalisen tilan keskusteluiden käymiselle ja löytänyt neljä ehtoa, joiden tulee toteutua, jotta tilaa voidaan kuvata ideaaliksi. (Emt.)

1. Keskustelun osanottajilla tulee olla tasavertaiset mahdollisuudet osallistua keskusteluun. Keskustelu on kaiken aikaa avoin kysymyksille, vastauksille, väitteille ja vastaväitteille.

2. Jokaisen osallistujan mahdollisuudet esittää erilaisia tulkintoja, kysymyksiä, problematisointeja, haasteita, väitteitä, suosituksia, selityksiä ja korjauksia tulee olla yhtäläiset.

Kun nuo kaksi ehtoa toteutuvat, on tila avoinna vapaalle diskurssille ja puhtaalle kommunikatiiviselle toiminnalle, jolloin:

3. Osallistujat esittävät rehellisesti ja tarkoitusperänsä näkyväksi tehden toisilleen asenteensa, tuntemuksensa ja toiveensa.

4. Toimintaodotusten vastavuoroisuuden toteutumiseksi osallistujien mahdollisuudet kehottaa, luvata ja kieltäytyä sekä vaatia toisilta samaa ja olla toimistaan tilivelvollisia tulee olla yhtäläisiä. (Emt.)

Habermasin teoriassa yhteisymmärrystä tavoittelevassa kommunikatiivisessa toiminnassa esiintyy kolmenlaisia lauseita, joille kaikille on oma pätevyysvaatimuksensa, ulkoisen maailman totuus, sisäisen maailman totuudellisuus ja sosiaalisen maailman oikeellisuus. Näiden vaatimusten tulee esiintyä sen mukaan, millaisesta temasta keskustellaan. (Kuronen 2000, 67–70.)

Ulkoiseen maailmaan liittyvä totuus on määritelmistä selkein. Tällöin kommunikaatiossa esiintyvä lause on pätevä silloin, kun sen sisältö on totta. Yhteinen mielipide tarvitsee rakentua kaikki sellaiset tosiasiat, joita keskustelijat katsovat tarvitsevansa, kyetäkseen muodostamaan yhteisen mielipiteen. (Emt. 67–70.)

Totuudellisuuden kuvaaminen keskustelussa liittyy ihmisen vilpittömyyteen ja johdonmukaisuuteen. Ihmisen sisäistä maailmaa kuvaava lause todetaan päteväksi silloin, kun se on autenttinen: ihminen toimii juuri sisäisen maailmansa tavoin. Ihmisen on vaikea vakuuttaa muita keskustelijoita esimerkiksi omasta luotettavuudestaan muuten kuin johdonmukaisen toiminnan kautta. (Emt. 67–70.)

Sosiaalisen maailman oikeellisuudella tarkoitetaan perusteluiden sopimista yleisesti hyväksytyjen normien kanssa. Tällöin lause voidaan todeta päteväksi, jos se täyttää keskusteluun osallistuvien henkilöiden hyväksynnän. (Emt. 67–70.)

Monessa keskustelussa nämä pätevyysvaatimukset esiintyvät eri tavoin päällekkäin ja on selvää, ettei kaikissa keskusteluissa löydy yhteistä pohjaa kuvattaessa todellisuutta. Erityisesti yhteiskunnallisessa keskustelussa totuus ja oikeellisuus menevät ristiin, ihmiset eivät löydä yhteistä objektiivista todellisuutta kuvattaessaan eri teemoja. (Emt. 67–70.)

4 SOSIAALINEN MEDIA

Termiä sosiaalinen media käytetään nykyään paljon. Samalla sille on paljon erilaisia määritelmiä ja käyttötapoja. Mikään määritelmä ei vielä ole vakiintunut yhteiseen käyttöön, vaikka toimintamuoto on jatkuvasti puheenaiheena ja sitä käytetään nykyään kiihtyvää vauhtia opetuksessa ja kaupallisissa palveluissa. (ebrand 2013.)

Sosiaalisella mediallyä tarkoitetaan yleensä internetissä toimivia palveluita ja sovelluksia, joiden kautta käyttäjät voivat kommunikoida ja tuottaa omaa sisältöään. Termi sosiaalinen tarkoittaa ihmisten kanssakäymistä ja media viittaa informaatioon ja niihin kanaviin, joiden kautta tuota informaatiota jaetaan. (Emt.)

Sosiaalinen media toimii erilaisten tietoteknisten sovellusten kautta, joissa erilaiset sisällöt ovat avoimia ja sovellusten käyttäjät voivat omalla osallistumisellaan vaikuttaa palveluihin ja toimintamuotoihin. Sosiaalisen median menestyneimmille sovelluksille tunnusomaista on niiden helppokäyttöisyys, luotettavuus ja viihteellisyys. (Heinonen 2009, 6-7.)

Sosiaalisessa mediassa käyttäjät voivat olla useassa eri roolissa. He voivat olla perinteisen joukkoviestinnän tapaan pelkkiä vastaanottajia, mutta heillä on mahdollisuus toimia sisältöjen tuottajina tai jakajina monin tavoin. Toimijoilla on mahdollisuus seurata, jakaa, tykätä, tökätä, merkitä, tutustua ja vaikka mitä muuta toimintaympäristön asettamista mahdollisuuksista riippuen. (ebrand 2013.)

Sosiaalisessa mediassa keskiössä ei ole tekniikka vaan sen antamat mahdollisuudet seurata, jakaa ja luoda erilaisia sisältöjä. Sosiaalinen media tuottaa sosiaalisuutta, verkottumista ja yhteisöllisyyttä. Verkkojen ja verkostojen avulla toimijoilla on mahdollisuus liittyä yhteen. Yhteisössä yhteenkuuluvuus on verkostoa syvällisempää, yhteisö tarjoaa jäsenelleen yhteenkuuluvuuden tunnetta

ja tämän elämälle merkityksellisiä asioita, kuten tietoa tai kontakteja. (Heinonen 2009, 6-7; ebrand 2013.)

Sosiaalisen median erottaa selvimmin perinteisestä joukkoviestinnästä osallistujien roolien kautta. Kun perinteisessä joukkoviestinnässä joku viestii useammalle, on viestintä lähtökohtaisesti yksisuuntaista. Sosiaalisessa mediassa viestintää tapahtuu aktiivisesti moneen suuntaan, viestijöitä on enemmän ja perinteinen jako viestijöiden ja vastaanottajien kesken puuttuu. (ebrand 2013.)

Jussi-Pekka Erkkola on tiivistänyt sosiaalisen median käsitteen kahteen pitkään lauseeseen:

Sosiaalinen media on teknologiasidonnainen ja rakenteinen prosessi, jossa yksilöt ja ryhmät rakentavat yhteisiä merkityksiä sisältöjen, yhteisöjen ja verkkoteknologioiden avulla vertais- ja käyttötuotannon kautta. Samalla sosiaalinen media on jälkiteollinen ilmiö, jolla on tuotanto- ja jakelurakenteen muutoksen takia vaikutuksia yhteiskuntaan, talouteen ja kulttuuriin (Erkkola 2008, 83.)

Kotimaisten kielten laitos suosittaa sosiaaliselle medialle korvaavaksi termiksi sanaparia yhteisöllinen media. Uutta termiä tarjotaan yksiselitteisyyden vuoksi. Sosiaalinen on moniulotteisempi termi kuin yhteisöllinen ja sen tulkitseminen on hankalaa. Samalla suositellaan erilaisille yhteisöpalveluille suomenkielisiä vastineita. Tällöin Facebook on Naamakirja ja Twitter sirkutin, jossa tweettaamisen sijaan vaikkapa viserretään. (Kotus 2010.) Käytän kuitenkin tässä tutkimuksessa termiä sosiaalinen media sen laajemman tunnettavuuden vuoksi.

Tässä tutkimuksessa tarkoitan sosiaalisen median palvelulla tai toimintaympäristöllä yhteisöllisiä verkkopalveluita, joissa voi lähettää tekstipohjaista sisältöä, kommentoida muiden sisältöjä ja jakaa sisältöjä eteenpäin.

4.1 Nuoret sosiaalisessa mediassa

Suomalaisten nuorten mediankäytössä on tapahtunut 2000-luvulla muutos, kun internet on noussut nuorten mediankäytössä tärkeimmälle ja merkityksellisimmälle sijalle. Nykyään lähes jokainen nuori voi käyttää internetiä säännöllisesti. Tytöt ja pojat ovat internetin käytössä lähes yhtä aktiivisia. (Kangas 2008, 8.)

Nuoruudessa etsitään omaa tapaa käyttää mediaa ja hakea sieltä omia kiinnostuksen kohteitaan. Median kautta nuori etsii oman identiteettinsä ja maailmankuvansa rakentumisen tueksi materiaaleja työstettäväksi. Internet ja sosiaalinen media mahdollistavat tiedon helpon saavutettavuuden, joten nuoren oppimisprosessi laajenee koulun ja kodin tarjoaman tiedon piiristä laajemmalle. Sosiaalisessa mediassa on tarjolla monenlaista informaatiota, on positiivista, nuoren kasvua tukevaa. Tarjolla on myös nuoren kasvuun negatiivisesti vaikuttavia ilmiöitä ja kiinnostuksen kohteita. Nuoret itsekin kokevat monet ilmiöistä arveluttavina ja mietityttävinä. (Myllyniemi 2014, 7.)

Kaikkiaan 89 % suomalaisista nuorista käyttää sosiaalista mediaa, tytöillä lukema on 93 % ja pojilla 85 %. Ikäryhmistä eniten käyttävät 15-19-vuotiaat, joista 94 % ilmoittaa käyttävänsä. Maantieteellisesti suurimman lukeman kerää Länsi-Suomi 91 % kokonaisuudellaan ja pienimmän Itä- ja Pohjois-Suomi 86 % osuudella. (Myllyniemi 2014, 34.)

Suomalaisten nuorten suosituimpia sosiaalisen median sivustoja ovat Facebook, Youtube, IRC-Galleria, Blogger, Instagram, Twitter, Google+, Tumblr, Kuva.net, Suomi24, Findance ja Demi, (ebrand 2013.)

Palveluista suurin on Facebook, mistä löytyy 38 % kaikista suomalaisista, eli 2073900 aktiivista käyttäjää. Facebookin ikäraja on 13 vuotta. Vuonna 2013 palveluun rekisteröityi 32 000 13-vuotiaasta nuorta, mikä on 54 % koko ikäluokasta. Vuonna 2013 eniten palvelussa oli suomalaisista 1992 syntyneitä, joista yli 93 % oli oma profiili palvelussa. (Pönkä 2013; Tilastokeskus 2014.)

Nuorilla on monia eri motiiveja viettää aikaa sosiaalisessa mediassa. Yksittäisistä syistä tärkein on ajan kuluttaminen. Neljä viidestä nuoresta on saanut uusia kavereita sosiaalisen median kautta. Nykyajan nuoret kokevat saavansa sosiaalisesta mediasta vertaistukea, tietoa, iloa, lisävarmuutta, yhteenkuuluvuuden tunnetta, onnistumisen tunteita ja apua ongelmiinsa. Aika monelle sosiaalinen media on aiheuttanut myös surua. Lähes neljäsosa on saanut seurustelukumppaninkin sosiaalisesta mediasta. Koska moni nuori on toiminnassa mukana, on siitä vaikea jättäytyä pois. Monissa nuorten ryhmissä viestintää suoritetaan nykyään sosiaalisen median välityksellä. Nuorelle syntyy vaara jäädä ulkopuolelle kaveripiirin tapahtumista, jos pysyttelee poissa sosiaalisesta mediasta. (ebrand 2013.)

5 EHYT RY NUORTEN KANSSA SOSIAALISESSA MEDIASSA

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry toimii koko maassa ja koko väestön parissa terveiden elämäntapojen edistämiseksi. Työ ulottuu lapsista ja nuorista työ- ja eläkeikäisiin. Alkoholiin, tupakkaan ja huumeisiin liittyvän ehkäisevän työn ohella EHYT ry ehkäisee pelaamisesta syntyviä haittoja sekä edistää päihteetöntä liikennettä. (EHYT 2014a.)

Yksi järjestön toimintakentistä on sosiaalinen media. EHYT ry on yhden perustajajärjestönsä, Elämä On Parasta Huumetta ry:n kautta sosiaalisen median nuoria kasvatuksellisesti kohtaavan toiminnan pioneeri Suomessa. Toiminta aloitettiin vuonna 2001 ja kaikkiaan eri toimintaympäristöjä on ollut yli kymmenen. Toimintaa järjestetään useissa erilaisissa palveluissa, jotta ehkäisevä päihdetyö saavuttaisi mahdollisimman isoja ihmisryhmiä, kohdennetusti. Tällä hetkellä järjestö kohtaa lapsia ja nuoria seitsemässä eri verkkoyhteisössä. (Emt.)

EHYT ry:n menetelmänä sosiaalisessa mediassa on mennä sinne missä lapset, nuoret sekä aikuiset viettävät aikaansa ja tuoda noihin tilanteisiin opetuksellista, kasvattavaa sekä pohtimaan haastavaa sisältöä viihteellisin keinoin. (Emt.)

5.1 Tavoitteet ja tavoiteltavat vaikutukset

Tavoite on vaikuttaa tietojen lisääntymiseen päihteistä ja niiden käyttöön liittyvistä tekijöistä. Tiedot kohdentuvat yksilöön, jossa tuloksena on usein keskusteluja lähipiirin kanssa. Keskustelut ihmisten välillä antavat mahdollisuuden asenteiden muutokseen. (Emt.)

Lapset:	On tullut kuulluksi ja hyväksytyksi. Saa testata erilaisia arvoja, valintoja ja mielipiteitä. On saanut tietoa ja keskustella sitä jonkun kanssa turvallisesti. Tuettu kasvussa, itsetunnossa ja sosiaalisissa tilanteissa. On saanut olla itselleen sopivassa paikassa, seuraa ja kavereita.
Nuoret ja nuoret aikuiset:	On tullut kohdatuksi tasavertaisena omista mielipiteistään riippumatta lain ja hyvien tapojen puitteissa. Saa haastaa, testata ja perustella erilaisia arvoja, valintoja ja mielipiteitä. On saanut tietoa, tukea ja keskustella aikuisen kanssa turvallisesti. Seuraa, kavereita ja vertaisia.
Aikuiset:	On saanut tietoa, tukea ja keskustella asiantuntijan kanssa. Saanut haastaa, testata ja perustella erilaisia arvoja, valintoja ja mielipiteitä. On tullut kohdatuksi tasavertaisena omista mielipiteistään riippumatta lain ja hyvien tapojen puitteissa. Saanut samassa tilanteessa olevia tuekseen

Kuva 2. Keskusteluiden tavoitteet eri-ikäisten kesken. (Ehyt 2013a.)

5.2 Toiminnan toteuttaminen

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n Internet- ja mobiilityön yksikkö toteuttaa kansalaiskeskusteluja useammassa eri sosiaalisen median toimintaympäristössä. Jokaiselle toimintapaikalle on oma työskentelymallinsa, jotka on valittu ja kehitetty

palveluntarjoajaa kunnioittaen. Toteutuksessa otetaan huomioon sosiaalisen median sivustolla olevien käyttäjien omat yhteisöt, joissa syntyy yhteistä kulttuuria, kuten hiljaisia sääntöjä, omaa kieltä ja muita sisäpiirin tunnusmerkkejä. Sivustot on yleisesti suunnattu iällisesti tai sukupuolellisesti jollekin tietylle kohde-ryhmälle. Sisältöjä luotaessa tulee kunnioittaa ja hyödyntää sivuston yhteisöllisyyttä ja erityispiirteitä. (EHYT 2014b.)

Teemakeskustelussa aloitetaan ennalta sovitulla teemalla. Näitä keskusteluita varten tuotetaan keskustelua herättävää sisältöä, kuten keskustelunavaus, gallup-kyselyjä, peli tai jotain muuta. Teemojen materiaalit käydään läpi toisen työntekijän kanssa. Tekstien tietojen tulee pohjautua luotettavaan lähteeseen. Suunnittelun ja valmistautumisen tueksi tuotetaan keskustelunavauslomake ja se täytetään ennen teemakeskustelua. Lomakkeesta selviää keskustelun ”punainen lanka” eli mikä keskustelussa viesti, lisäksi siihen on kirjattu linkkejä lähteisiin, keskusteluun uutta suuntaa avaavia näkökulmia sekä lisätietoa. Keskusteluissa on mukana ainakin kaksi työntekijää. (Emt.)

Ryhmäkeskusteluissa asioita pohditaan sekä henkilökohtaisten valintojen että esimerkiksi vanhemman tai opettajan näkökulmasta. Yhteisöistä pyritään muodostamaan turvallisia ja mukavia, jotta voitaisiin keskustella vaikeistakin aiheista. Pääpaino on kuitenkin yhteisessä ja yleisessä, ei henkilökohtaisessa. (Emt.)

Nuoret, jotka tarvitsevat henkilökohtaisempaa tukea, ohjataan muiden palveluiden piiriin. Pääsääntöisesti ohjaus kohdistuu aiheeseen liittyviin verkkopalveluihin. Kun sellaisia ei ole tarjolla, etsitään kasvokkain tapahtuvia palveluita. Näkemyksenä on, että kun nuori on kertonut huolensa kerran, kynnys madaltuu avun hakemiseen myös muualta. Jos nuorella on akuutti ongelma, voidaan nuoresta tehdä lastensuojeluilmoituksen. Ilmoituksen tekemisessä noudatetaan lastensuojelulain 25 §: n ilmoitusvelvollisuutta ja Nuorille suunnatun verkkotyön foorumin ohjeistusta. (Emt.)

Toiminnan eettiset ohjeistukset tulevat Nuorille suunnatun verkkotyön foorumin eettisistä ohjeista.

Verkoston eettiset ohjeet

Yhteydenottajan oikeudet ja velvollisuudet

- Yhteydenottajalla on oikeus tietää, minkä ikäisille palvelu on tarkoitettu.
- Yhteydenottajalla on oikeus tietää, voiko hän ottaa yhteyttä nimettömänä.
- Yhteydenottajalla on oikeus tietää, missä määrin keskustelu on luottamuksellista.
- Yhteydenottajalla on oikeus luotettavaan, turvalliseen ja oikeudenmukaiseen palveluun.
- Yhteydenottaja ohjataan tarvittaessa muiden palveluiden piiriin.
- Yhteydenottajalla on oikeus saada tietoa palvelusta ja sen järjestäjästä, tietosuojasta ja tietojen käsittelystä sekä antaa palautetta palvelusta.
- Yhteydenottajalla on velvollisuus noudattaa palveluiden sääntöjä.

Verkossa toimivan ohjaajan oikeudet ja velvollisuudet

- Ohjaaja on vapaaehtoinen tai palkattu työntekijä.
- Ohjaajalla on oikeus saada tehtävänsä koulutusta ja säännöllistä ohjausta.
- Ohjaajalla on oikeus tietää, voiko hän pysyä palvelussa nimettömänä.
- Ohjaajalla on oikeus olla suostumatta epäasialliseen kohteluun.
- Ohjaajalla on velvollisuus puuttua sääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen.
- Ohjaaja on palvelussa sitoutunut toimimaan taustaorganisaationsa toimintaperiaatteiden ja arvojen mukaisesti.
- Ohjaajalla on oikeus luopua vaihtoehtoisuudesta, mikäli tulee ilmi suunnitteilla oleva tai jo tapahtunut vakava rikosasia tai lastensuojelullinen huoli. Luopuessaan vaihtoehtoisuudesta ohjaajan on ilmoitettava siitä yhteydenottajalle mahdollisuuksien mukaan.
- Ohjaaja on keskustelussa yhteydenottajaa varten.
- Ohjaaja ei käsittele keskustelussa omia ongelmiaan.
- Ohjaajan antama ohjaus on asianmukaista ja luotettavaa. Yhteydenottaja ohjataan tarvittaessa muiden palveluiden piiriin.
- Ohjaaja voi tarjota vaihtoehtoja, mutta ei tee päätöksiä yhteydenottajan puolesta.
- Ohjaaja ei pidä yhteyttä yhteydenottajiin työajan ulkopuolella.

Kuva 3. Nuorille suunnatun verkkotyön foorumin eettiset ohjeet. (Merikivi 2001, 118.)

5.3. Arviointimalli

Toimintaa arvioidaan sekä laadullisesti että määrällisesti. Määrällisiä mittareita ovat erilaiset tunnusluvut kuten keskusteluun osallistuneet ja kyselyihin vastanneet. Laadullista palautetta kerätään vuosittain asiakastytyväisyyskyselyillä. Nämä antavat kohderyhmälle tilaisuuden kertoa mielipiteensä toiminnasta. Heidän toiveitaan otetaan huomioon mm. teemojen aiheista suunnitellessa. (EHYT 2014a.)

Työntekijät täyttävät jokaisen keskustelun jälkeen itsearviointilomakkeen. Niissä arvioidaan keskustelujen laatua ja vilkkautta joista molemmille on määritelty omat kriteerinsä. Nämä on mietitty erikseen jokaiseen toimintaympäristöön soveltuviksi. Itsearviointien avulla työntekijät arvioivat omaa toimintaansa. Kaikki

asiantuntijavieraat saavat sähköinen palautekyselyn, jossa kysytään yhteistyön onnistumista sekä vieraan kokemusta vierailun hyödyllisyydestä edustamansa tahon edistämään asiaan vierailun kautta. Koosteita arvioinneista käsitellään toiminnan kehittämisen näkökulmalla säännöllisesti tiimi- ja kehittämispalaverissa. (Emt.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Työssäni olen osaltani rakentamassa tilanteita, joissa nuorilla olisi mahdollisuus keskustella heidän kasvulleen ja kehitykselleen merkittävistä teemoista eri sosiaalisen median toimintaympäristöissä. Toimimme näin, koska katsomme nuorten arvomaailmaansa rakentaessaan hyötyvän keskusteluista, joihin aikuiset osallistuvat tuomalla tutkittua tietoa ja osallistumalla aiheiden käsittelyyn keskustelukumppaneina, mutta aikuisen vastuunsa huomioiden. Arvojen muodostuminen on monimutkainen prosessi ja siihen liittyvien tekijöiden tutkiminen monimutkaista. Yksilön tietojen ja mielipiteiden muutos on yksinkertaisempaa ja konkreettisempaa tiedostaa. Tässä tutkimuksessa lähdin nuorten omasta käsityksestä heidän tietojensa ja mielipiteidensä muutoksen suhteen. Jos ihminen muuttaa mielipidettään ja tietojaan jostakin asiasta altistaa se hänen asenteensa vastaavan sävyiseen muutokseen ja tätä kautta voivat vielä syvemmätkin arvomekanismit muuttua.

Etsin vastauksia siihen, kokevatko nuoret itse, että heidän keskusteluillaan sosiaalisessa mediassa on merkitystä heidän mielipiteidensä muodostumiselle ylipäätään. Alakysymyksinä haen erityisryhmiä, jotka kokevat keskustelut mielipiteiden muodostumisen kannalta merkittävämmiksi kuin toiset. Lisäksi haen vastausta siihen, miten nuoret kokevat aikuiset omassa tilassaan sosiaalisen median eri ympäristöissä. Onko aikuiselle ammatikseen keskusteluita vetävälle

sijaa ja tarvetta näissä nuorten omissa kohtaamispaikoissa, joissa he käyvät erilaisia verkkokeskusteluja ja mahdollisesti muuttavat sitä kautta käsityksiään.

6.1 Tutkimusmenetelmäni

Toteuttamani tutkimus on kvantitatiivisesti eli tilastollisin menetelmin toteutettu tutkimus. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa kerätään tai käytetään jo valmiiksi kerättyä aineistoa, jota käsitellään tutkimusmielessä erilaisilla tilastollisilla menetelmillä. Tutkittavaa ilmiötä tutkitaan näin numeerisen tiedon perusteella. Tutkittavan aineiston tulee olla riittävän laaja, jotta ilmiöstä voidaan tehdä tieteellisesti uskottavia yleistyksiä. Kvantitatiivisella tutkimuksella etsitään vastauksia määrällisiin kysymyksiin ja sitä kritisoidaan pinnallisuudesta suhteessa tutkittavaan ilmiöön sekä väärin tulkintojen teon mahdollisuudesta. (Heikkilä 2001, 16–17.) Etsin vastausta siihen löytävätkö ja rakentavatko nuoret omia mielipiteitään verkkokeskusteluissa muiden nuorten kanssa. Pohdin verkkokeskustelun mahdollisuutta olla aktiivisesti arvoihin ja asenteisiin vaikuttava vuorovaikutteinen kohtauspaikka. Samalla tutkin nuorten käsitystä ammattimaisista aikuisista verkkokeskustelijoista, millaiseksi nuoret kokevat heidät ja mikä heidän roolinsa voisi olla tällaisessa keskustelussa. Näihin kysymyksiin vastaamiseksi olisin voinut valita monta eri tutkimusmenetelmää, mutta päätin käyttää kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, koska katson vastaajien määrän onnistuvan vakuuttamaan yleistettävyyden osalta paremmin kuin jonkin kvalitatiivisen menetelmän.

6.2 Aineisto

Tutkimaani ilmiöön ei ole ollut valmista aineistoa, joten keräsin sen itse. Tutkimukseni toteutettiin kyselylomaketutkimuksena, jossa lomakkeet täytetään internetissä. Tutkimusasetelmallisesti kyseessä on poikkileikkaustutkimus. Poikkileikkaustutkimuksessa aineisto kerätään samalla kertaa suurelta vastaajajoukolta. Kyselylomaketutkimus voi olla myös pitkittäistutkimus, jossa samalta vastaa-

jajoukolta kerätään aineistoa toistuvasti pidemmän ajanjakson kuluessa. (Valli, Raine 2001, 126–127.)

Valitsin menetelmäksi poikkileikkaustutkimuksen useammasta eri syystä. Tutkimuksessani kiinnostukseni kohdistuu sosiaalisen median toimijoiden käsityksiin omasta toiminnastaan ja toiminnan vaikutuksesta heihin itseensä. Kysymyksenasetteluni etsii vastausta ilmiöön, joka tapahtuu juuri nyt, joten poikkileikkaustutkimus vastaa kysymykseen paremmin. Osallistujat osallistuvat tutkimukseen anonymisti, joten pitkittäistutkimuksen järjestäminen olisi hankalaa. Lisäksi pitkittäistutkimuksen toteuttaminen on aikataulujen ja muiden resurssien osalta tässä vaiheessa mahdotonta toteuttaa.

Aineiston voidaan kerätä joko kokonaistutkimuksella, otoksella tai näytteellä. Kokonaistutkimuksessa aineiston muodostaa tietokanta, jossa on tietoa jokaisesta toimintaan osallistuneesta jäsenestä tai yksiköstä. Kokonaistutkimusta voidaan käyttää, kun kokonaisaineistoa on rajallinen ja kohtuullisen pieni. (Heikkilä 2001, 33–34.)

Otos on aineisto, joka on kerätty osalta tutkimuksen kohteena olevan kokonaisuuden jäseneltä. Otos tuotetaan otannalla, jossa tutkimuksen piiriin otetut on valittu jollakin systemaattisella menetelmällä ja tällä tavalla haluttu varmistaa otoksen edustavuus ja tuloksen yleistettävyys suhteessa kokonaisuuteen. (Emt. 33–34.) Otannassa sattuma vaikuttaa siihen, ketkä valitaan aineiston keruun kohteiksi. Otannan menetelmästä voidaan laskea tuloksen todennäköisyys eli miten tarkasti tulokset vertautuvat kokonaisuuden tilanteeseen. Otos on toimiva menetelmä, kun kohderyhmä on suuri, mutta rajallinen. Kokonaisuus tulee tietää, jotta otanta voidaan suorittaa tieteellisten menetelmien mukaisesti. (Tilastokeskus 2013.)

Oman tutkimukseni aineisto on tutkimuskielellä nimeltään näyte. Näyte tarkoittaa kerättyä aineistoa keräämistä perusjoukosta, jossa otoksen saaminen on mahdotonta. Tämä johtuu perusjoukkoa kuvaavan rekisterin tai muiden tiedostojen puuttumisesta. (Emt.) Keräsin näytteen viiden eri sosiaalisen median toi-

mintaympäristön käyttäjien anonymisti antamista kyselyvastauksista. Perusjoukoksi voidaan katsoa eri toimintaympäristöjen kaikkien nimimerkkien yhteissumma.

Perusjoukosta otoksen valitseminen aiheuttaa monia hankaluuksia. On mahdollista joidenkin käyttäjien olevan kirjautuneena useammalle sivustolle. Lisäksi on vaikea määrittellä lasketaanko perusjoukkoon jokainen joskus profiilin luonut vai jollakin erikseen sovitulla käymistiheydellä palvelussa vieraileva henkilö. Lisäksi profiiliin voi luoda jokaiselle sivustolle nimettömästi eikä erillistä vahvaa tunnistautumista edellytetä yhdelläkään tutkimuksessa esiintyvällä sivustolla. Perusjoukon määrittely edellyttäisi myös pääsyä jokaisen tutkimukseen osallistuvan sivuston käyttäjätietoihin tai heidän vahvaa työpanostaan perusjoukon määrittelyssä ja etsimisessä. Tällainen osallistuminen on erittäin hankalaa toteuttaa sivustojen puolelta monista eri syistä, kuten aika ja työntekijäresurssista johtuen. Näiden ongelmien nojalla katson perusjoukon määrittelemisen mahdottomaksi tässä kyseisessä tilanteessa.

Voisin toteuttaa tutkimukseni myös jollakin laadullisella menetelmällä, keräämällä aineiston haastattelemalla sivustoja käyttäviä henkilöitä, tutkimalla sivustoilla käytyjä keskusteluita tai jollakin muulla kvalitatiivisella menetelmällä, mutta päädyin kuitenkin kvantitatiiviseen menetelmään, jossa käytän näytettä aineistona. Tutkimuskysymykseeni vastaa paremmin määrälliset kuin laadulliset tulokset, olen kiinnostunut eri toimintatapojen yleisyydestä ja suurten ryhmien yleisistä käsityksistä, en yksikötasolla syvemälle menevästä pienempien ryhmien ajattelumalleista. Vaikka tilastollista päättelyä ja tarkkojen laskemista ei pelkän näytteen perusteella voi tehdä, (Emt 2013.) katson sen kuitenkin tuovan riittävästi lisäarvoa ja rakentavan hyvän kokonaisuuden yhdistettynä muihin lähteisiin ja omaan työkokemukseni kautta syntyneeseen näkemykseeni.

6.3 Internet aineiston hankinnassa

Internet on tutkimuksessani keskeisellä sijalla monessa eri vaiheessa. Tutkimuskysymykseni liittyvät osaltaan internetin käyttöön ja mahdollisuuksiin. Kerään aineistoni internetin yhteisösivuilta, joilla yksikköni toimii säännöllisesti toteuttaen erityyppisiä ryhmäkeskusteluita sivustosta riippuen. Aineistonkeruutapa on internetin kautta ladattava, täytettävä ja lähetettävä lomake.

Aineistonkeruuni teen viideltä eri internetsivustolta. Jokaisella sivustolla on ilmoitus tutkimuksesta ja samassa yhteydessä on mahdollisuus ladata kyselylomake omalle tietokoneelleen ja täyttää se haluamassaan ajassa ja ajankohdassa. Kun lomake on täytetty, lähetetään se takaisin ja järjestelmä luo lomakkeelle tunnusteen, jonka avulla sen tietoja voidaan ryhmitellä myöhemmin halutuilla tavoilla.

Kerään aineiston viiden eri internetissä toimivan yhteisöpalvelun käyttäjäryhmittä. Jokainen sivusto ja yhteisö on erilainen, joten aineistonkeruuni tapahtuu hieman eri muodoin jokaisella sivustolla. Joillakin sivustoilla kyselyni nousee yhteisön etusivulle ja joillakin toisilla sitä ei pysty mainostamaan juuri mitenkään. Tämä osaltaan vaikuttaa osallistujien määrään ja laatuun. Esittelen seuraavassa lyhyesti toiminnan perusteet ja tutkimuksen aineistonkeruuseen osallistuvat sivustot.

6.4 Aineistonkeruumenetelmä

Kyselyssäni teknisenä aineistonkeruuvälineenä toimii Survey Pal -niminen tietojärjestelmä. Järjestelmän kautta jokainen vastaaja täyttää sähköisen lomakkeen ja palauttaa sen yhteiseen tietokantaan, jolloin vastauksia voidaan käsitellä erilaisten tilastollisten menetelmien avulla.

Tutkimusetiikan ja tietosuojan osalta valitsemani internetin kautta toimiva aineistonkeruumenetelmä ei eroa muista perinteisemmistä tiedonkeruumenetelmistä. Omassa tutkimuksessani sähköinen aineistonkeruu saattaa kerätä tunnistetietoja vastaajista, joita voivat olla esimerkiksi IP-osoitteet. Nämä tunnistetiedot eivät yleensä ole yksittäisten henkilöiden suoria tietoja, koska samaa IP-osoitetta voi käyttää useampi henkilö. (Kuula 2006, 176.) Lisäksi on olemassa ilmaisia tekniikoita, joiden avulla vastaaja voi piilottaa turvallisesti omat tunnisteensa.

Kyselyssäni verkkolomaketta ei toimiteta erikseen kohdennetulle vastaajajoukolle, vaan lomake on vapaasti saatavilla useammalla eri sosiaalisen median sivustolla. Tämä toimintamalli asettaa lisähaasteita vastausten luotettavuuden ja edustavuuden arvioinnille. (Emt. 174.) Kysely ohjelmoitiin hyväksymään vain yhden vastauksen yhdestä IP-osoitteesta. Tämä tehtiin siksi, koska pyrittiin välttämään useammat vastaukset samalta vastaajalta. Tällainen menetelmä on toimiva ja hyvin käytetty, mutta ei kuitenkaan ongelmaton. Samalla vastaajalla on mahdollisuus vastata kyselyyn useamman kerran niin halutessaan, jos hän vaihtaa vastauspaikkaansa tai käyttää jotain salattua tekniikkaa, kuten Tor-verkkoa. On mahdollista, että samaa IP-osoitetta käyttää useampi eri henkilö, joista useampi kuin yksi haluaisi vastata kyselyyn. Tällöin menetelmä sulkee muilta kuin ensimmäiseltä vastaajalta mahdollisuuden osallistua tutkimukseen.

Valtaosa kyselyyn vastaajista on alle 18-vuotiaita, iso osa on alle 15-vuotiaitakin. Osallistujien vanhempia ei informoida kyselyyn osallistumisesta, johtuen aineiston keräystavasta ja sivustojen käyttäjien anonyymiudesta. Kyselyn toteuttaminen on tutkimuseettisesti perusteltua useammasta eri syystä. Vastaaminen on vapaaehtoista eikä lomakkeille tallenneta yksilöityjä tunnistetietoja. Lomakkeen kysymykset on suunnattu sivuston käyttäjien ikäryhmille ja ne on huolellisesti testattu eri ikäryhmillä ennen julkaisua. Tutkimuksen aihepiiri ja toteutustapa on osallistujille tuttu ja tutkimuksella pyritään kehittämään paremmin tutkittavien tarpeisiin vastaavaa toimintaa. (Emt. 234.)

Erityistä anonymisointia aineistolleni tarvitsin postinumeroiden osalta. Tällöin luokittelin eri postinumerot suuremmiksi ryppäiksi. Muissa kysymyksissäni kysymyksieni muuttajat eivät yksilöi vastaajia. (Emt. 211.)

6.5 Lomake

Lomakkeen suunnitteluvaiheessa kirjoitin keskeiset kysymykseni haastattelukysymysten muotoon ja testasin niitä muutamalla vapaaehtoisella nuorella. Työyksikköni ylläpitää vapaaehtoisnuorten ryhmää, jonka nimi on Assarit. Assarit ovat yli 13-vuotiaita vapaaehtoisia, jotka tekevät ehkäisevään päihdetyöhön liittyviä tehtäviä, kyselyjä ja keskusteluja omassa suljetussa verkkoyhteisössään. Apuna käytetään omaa verkkosivustoa ja Facebookin ryhmätoimintoa. Assariksi voi hakea ympäri vuoden ja alle 18-vuotiailta vaaditaan vanhempien lupa. (EHYT 2013a.) Kirjoitin Assarien Facebook-ryhmään viestin, jossa kerroin lyhyesti tutkimussuunnitelmastani ja pyysin vapaaehtoisia ilmoittautumaan haastateltaviksi puhelimen välityksellä. Vapaaehtoisia ilmoittautui neljä, joista sain yhteyden vain kahteen.

Näiden kahden nuoren kanssa testasin kysymyksiäni ja vastausvaihtoehtoja sekä kokeilin kysymysten asettelun toimivuutta. Sain runsaasti hyvää palautetta. Tein testauksen johdosta paljon muutoksia, esimerkiksi yksi keskeisistä kysymyksistäni muuttui palautteen johdosta aivan toisenlaiseksi alkuperäisen muotoiluni ohjailevan sävyn vuoksi. Saatuaani lomakkeen valmiiksi lähetin sen työryhmälleni ja yhdistyksemme kahdelle ammattitutkijalle kommentteja ja parannusehdotuksia varten.

Lomakkeessani on pääsääntöisesti valinta- ja monivalintakysymyksiä. Neljä kysymyksistä on avoimia, eri syistä. Yhdessä kysytään postinumeroa ja muissa kysymyksissä kaikki mahdolliset vaihtoehdot ovat mielestäni johdattelevia.

6.6 Kyselyyn vastaajien ympäristöt

Keräsin vastaukset kuudesta eri sosiaalisen median ympäristöstä. Kaikille ympäristöille yhteinen nimittäjä on se, että EHYT ry joko toimii tai on toiminut ympäristössä nuoria kohdaten.

Paikka	Omistaja	Käyttäjiä	Ikä	Mitä tehdään	EHYT:n toimintamalli
Demi.fi	A-lehdet Oy	Suomen suosituin tyttöjen foorumi	nuorimmat 12-vuotiaita vanhimmat 21-vuotiaita	Demi.fi:ssä on mahdollisuus luoda oma profiili eli oma Demi sekä luoda yhteisöjä eli demilöitä. Demi.fi:stä löytyy eri keskustelualueita kiinnostuksen mukaan.	EHYT ry järjestää kaksi kertaa kuukaudessa teemaviikon. EHYT:llä on Demi.fi:ssä oma Demilä nimeltään Elämä On Parasta Huumetta
goSupermodel.com	Wadagame	Suomen sivustolla on tällä hetkellä noin 75 000 käyttäjää	Noin 9-17-vuotiaita. Keski-ikä 12–13 vuotta	Jokaisella käyttäjällä on oma virtuaalihahmo, malli. Käyttäjä antaa itse nimen mallilleen ja voi pukea mallia haluamallaan	EHYT ry järjestää joka keskiviikko teemakesustelun. EHYT ry:llä on sivustolla oma Hubu-Klubi.
IRC-Galleria	Somia Dynamoid Oy	Suomen käytetyin nuorten ja nuorten aikuisten verkkoyhteisö	Keski-ikä on reilut 22 vuotta.	jokaisella käyttäjällä on oma kotisivu eli profiili, johon hän voi lisätä kuvia itsestään ja elämästään sekä kirjoittaa päiväkirjamerkintöjä, ja johon muut käyttäjät voivat kirjoittaa kommentteja.	EHYT ry järjestää teemaviikon kerran kuussa. EHYT ry ylläpitää "Elämä on parasta huumetta" -yhteisöä. Toiminta on suunnattu yli 13-vuotiaille nuorille.
Aapeli.fi	Playforia Oy	Suomen suurimpia ja tunnetuimpia verkkopalveluita.	suunnattu yli 13-vuotiaille, myös alle 13-vuotiaita	Pelataan nettipelejä nettiselaimella. Aapeli on suurelta osin täysin ilmainen. Sitä voi käyttää ilman rekisteröitymistä. Rekisteröimällä nimimerkin saa lisäpalveluja.	EHYT ry järjestää teemaviikon kerran kuussa. EHYT ry:llä on Aapelissa oma hahmo: Elämä on parasta huumetta. Kohderyhmänä ovat 13–20 -vuotiaat nuoret,
Habbo	Sulake	Oli aikanaan Suomen suosituin sosiaalinen media.	Alaikäraja on 10-vuotta	Habbossa käyttäjä luo itselleen avatarin, jolla seikkailee ympäristössä. Habbon keskiössä on hotelli, jossa jokaisella on oma huoneensa.	Vuosina 2002-2012 järjestettiin vuosittain n. 1200 ryhmäkesustelua omassa Hubu-bussissa. Tällä hetkellä ei toimintaa.
Facebook	Facebook inc.	Maaailman ja Suomen suosituin sosiaalinen media	Suunnattu yli 13-vuotiaille.	Jokaisella käyttäjällä tulee olla oma henkilökohtainen profiili, jonka kautta voi kuulua ryhmiin, tuottaa ja jakaa sisältöä sekä seurata muiden toimintaa.	EHYT ry:llä on ryhmäsivu nimellä Elämä On Parasta Huumetta. Sivustoa käytetään muilla sivustoilla toteutettavien

Taulukko 1. Sosiaalisen median ympäristöt.

6.7 Tutkimuksen eettiset kysymykset

Tutkimusetiikka näkyy tutkimuksessani monella tavalla. Monet tutkimuseettiset ohjeet soveltuivat yhteismitallisesti nykyiseen työhöni, joten niiden erityisen näkymisen korostaminen tutkimuksessani tuntuu keinotekoiselta. Työssäni, kuten töissä yleisemminkin tulee pyrkiä rehellisyyteen, huolellisuuteen ja tarkkuuteen. On kuitenkin monia asioita, joiden toimintakäytännöt rakensin suoraan tutkimuseettisistä ohjauksesta.

Tutkimusetiikka velvoitti minut tutustumaan tutkimuksen metodeihin, sääntöihin ja käytänteisiin. Opettelin tutkimustani varten uudelleen kirjoittamaan tutkimuksen käytänteen mukaista kieltä ja osoittamaan muiden tutkimusten tulokset asiankuuluvalla tavalla työssäni.

Keräsin aineistoni internetin kautta lomakekyselyn avulla. Tutkimusetiikka ohjasi minua pohtimaan, mitä tietoja minun tuli antaa kyselyyn vastaajille tutkimukseni ja aineiston keruustani.

Lähtökohtaisesti aineistonkeruumenetelmäni ei pakottanut ketään vastaamaan yhteenkään kysymykseen eikä vastaamattomuus tai mikään erityinen asenne vaarantanut kenenkään palvelunkäyttäjän asemaa tai mahdollisuutta käyttää sivuston ylläpitäjän tai työyhteisöni palveluita nyt tai jatkossa. Jokainen vastaaja pystyi lopettamaan kysymyksiin vastaamisen heti kun halusi, mutta kukaan ei lomakkeen lähettämisen jälkeen saanut enää omia vastauksiaan pois järjestelmästä. Tutkimukseen osallistumista ei siis voinut enää jälkikäteen perua. Tämä seikka mainittiin kyselyyn vastaajille ennen kuin he lähettivät lomaketta.

Lomaketta tehdessäni minun tuli ottaa huomioon vastaajien kehitystaso ja rakentaa kysymykseni juuri heille soveltuvalla tavalla jotta he ymmärtäisivät mitä oikeastaan milläkin kysymyksellä olen tarkoittanut. Tästä syystä koekäytin lomaketta ja haastattelin nuoria jo sen suunnitteluvaiheessa. Tästä huolimatta on vaara, että jotkin kysymykset avautuvat eri nuorille eri tavoin.

Aineiston analysointivaiheessa anonymisoin vastaukset ja muutenkin käsittelin niitä tavalla, jossa vastaajat eivät saa mitään haittoja tutkimuksestani. Tämä on erityinen kohta tutkimukseni tulosten raportoinnin osalla. Raportoinnin kautta pystyn rakentamaan johtopäätöksiä joidenkin internetympäristöjen käyttäjien käsityksistä ja arvovalinnoista. On mahdollista, että vastausten perusteella pystyn luokittelemaan jotkin ryhmät epäedullisemmalla tavalla kuin jotkut toiset ryhmät. Tähän kiinnitin erityistä huomiota raportoinnin kielessä, jotta yhtäältä voin rehellisesti kertoa tutkimukseni tuloksista ja olla tekemättä vahinkoa jollekin ihmisryhmälle, jotka voisivat leimautua epäedullisella tavalla tulosten valossa. Keräsin aineistoa viideltä eri internetsivustolta ja joillakin sivustoilla vastaajaprofiilit erosivat toisistaan. Nuorten keskuudessa on mahdollista, että muut nuoret tietävät tovereidensa eri ajankäyttö sivustoista. Tällöin jos esimerkiksi demi.fi:n käyttäjät näyttäytyvät epäedullisemmin kuin IRC-Gallerian käyttäjät, tämä saattaa vaikuttaa heihin negatiivisesti.

Yksi tutkimuseettinen kysymykseni oli anonymisuuden varmistaminen. Tämä on näin toteutetussa lomakekyselyssä verraten helppoa. Aineisto kerättiin poikki-leikkaustutkimuksen mukaisesti yhdellä kertaa. Tällöin osallistujat osallistuivat tutkimukseen vain yhden kerran. Näin heistä ei tarvittu mitään varsinaisia tunnistetietoja. Internetyhteys tosin taltioi jokaisen vastaajan IP-osoitteen ja kyselyjärjestelmä loi jokaiselle vastaajalle oman tunnuksen. IP-osoite ei kuitenkaan ole laskettavaksi aidoksi tunnisteeksi ja kyselyjärjestelmän jokainen erillinen kysely voidaan mukauttaa joko tunnistetuksi tai anonymiksi kyselyksi. Kyselyssä käytin anonymia kyselyä, jotta vastaajien tunnistus on tätäkin kautta mahdollonta.

Erytinen tutkimuseettinen kysymys tutkimuksessani oli kerätä aineistoa alaikäisiltä ilman heidän huoltajiensa suostumusta. Tässä tutkimuksessa on kuitenkin riittävästi perusteluita olla informoimatta ja pyytämättä vastaajien huoltajilta lupaa kyselyyn osallistumisesta. Keskeiset syyt olivat kyselyn vapaaehtoisuus ja anonymisuus. Toisaalta luvan kysyminen huoltajilta olisi ollut erittäin työlästä ja

epävarmaa. Olisi ollut oletettavaa vain joidenkin vastaajan jaksavan suorittaa luvanpyyntöprosessin ja sitä kautta näytteen koko olisi kuivunut niin pieneksi, ettei sen merkittävyydellä olisi ollut juurikaan arvoa.

7 VASTAUKSET

Kyselyä markkinoitiin syksyllä 2013 kuukauden ajan 12.9.–11.10. Tänä aikana vastauksia tuli 1819 kappaletta. Tämän jälkeen vastauksia tuli enää kahdeksan. Kaikkiaan näytteeni on kooltaan 1827 vastausta. Kaikki vastaajat eivät vastanneet jokaiseen kysymykseen, eniten vastauksia yhteen kysymykseen oli 1814 kappaletta ja pienimmillään vastausten määrä monivalintakysymyksissä oli 1565 kappaletta. Kyselyssä ei erikseen kysytä sosiaalisen median ympäristöä, jonka kautta tieto kyselystä on saatu. Jokaisessa ympäristössä kyselyä mainostettiin eri aikaan, joten tästä on pääteltävissä suurpiirteisesti osallistujien jakautuminen eri ympäristöjen kesken. Aina mainoksen julkistamispäivänä kyselyn vastausmäärään muodostui selkeä piikki, joka puolittui melko tasaisesti muutama päivänsä kohti nollaa. Noin puolet, eli 900 vastausta tuli goSupermodelistä. Demi.fi:stä ja IRC-Galleriasta tuli molemmista noin 300–400 vastausta ja Habbon sekä Aapelin kautta vastauksia tuli noin sata. Facebookin Elämä On Parasta Huumetta -ryhmäsivun kautta vastauksia tuli viitisenkymmentä.

Kyselyyn vastaajista valtaosa eli 88 % oli tyttöjä. Tähän on varmasti monta eri syytä. Yleisesti ottaen tällaisiin kyselyihin vastaa enemmän tyttöjä kuin poikia, esimerkiksi muutamaa kuukautta aiemmin ebrand Suomi oy:n OKM:n rahoilla toteuttamassa laajassa kyselyssä tyttöjen osuus oli paljon yli 70 %. (ebrand 2013.) Toinen selite tyttöjen lukumäärälle löytyy toimintaympäristöistä, joihin kyselyn mainoksen asetin. Kuudesta ympäristöstä kaksi on profiloitunut nimenomaan tyttöjen paikaksi ja toinen niistä keräsi ylivoimaisesti eniten vastaajia, joten sukupuolten epätasapaino vahvistui vielä tätäkin kautta.

Kyselyyn tuli vastauksia eri puolilta Suomea. Verrattaessa kyselyyn vastaajia suomalaisten maantieteelliseen jakautumiseen postinumerotietojen perusteella, voidaan todeta vastausten jakautuneen erittäin hyvin niin maantieteellisesti kuin väestömäärällisesti. Ahvenanmaa oli ainoa alue, mistä vastauksia ei tullut. Tämä selittyy ruotsin kielellä, jota ei käytetä aktiivisesti kyselyä markkinoineissa sivustoissa.

maantieteellinen jakauma	Kysely	Suomi
Lukumäärä	1814	5 401 267
Postinumero tiedossa	1312	5340399
	% tiedetyistä	% tiedetyistä
Helsinki	9,679878049	10,86107986
Muu pääkaupunkiseutu	11,66158537	10,02121752
Keski-Uusimaa	6,402439024	4,424238713
Itä-Uusimaa	1,143292683	1,642199394
Länsi-Uusimaa	1,448170732	1,642199394
Hämeenlinnan alue	3,887195122	2,487173711
Lahden alue	5,030487805	4,024811629
Turun alue (poislukien ahvenanmaa)	10,13719512	9,296889614
Porin alue	2,286585366	2,240338222
Forssan alue	1,600609756	1,755917489
Tampereen alue	9,984756098	9,362053285
Jyväskylän alue	4,268292683	4,921224051
Kouvolan alue	2,134146341	1,758145786
Kotkan alue	1,295731707	1,61319407
Mikkelin alue	1,143292683	1,456239506
Lappeenrannan alue	1,905487805	2,495768575
Savonlinnan alue	1,219512195	0,845854402
Seinäjoen alue	3,125	3,918602337
Vaasan alue	1,829268293	2,24837133
Kokkolan alue	1,524390244	2,121508149
Kuopion alue	3,887195122	4,005992811
Pieksämäen alue	1,219512195	1,344375205
Joensuun alue	2,134146341	2,834956714
Ylivieskan alue	0,762195122	1,587091152
Kajaanin alue	1,295731707	1,454217185
Oulun alue	5,945121951	5,79797502
Kemin alue	1,448170732	1,384990148
Rovaniemen alue	1,600609756	2,058385525
Ahvenanmaan alue	0	0,526196638
Vastaajaa ei kertonut postinumeroaan	27,60 %	1,127874528

Taulukko 2. Vastaajat postipiirien mukaan.

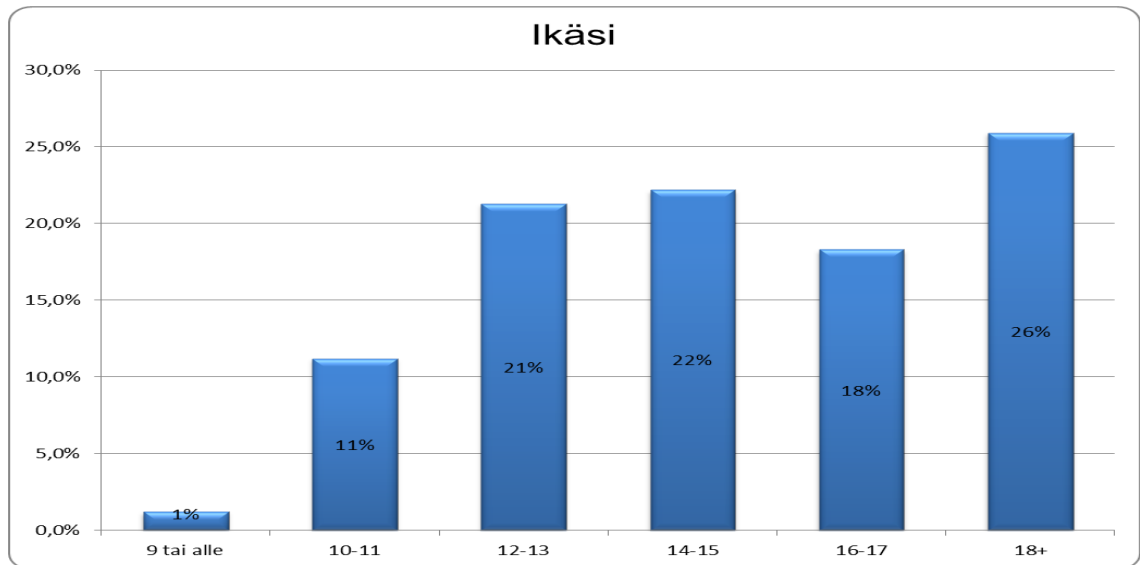
Puran kyselyn vastaukset alla olevan luokittelun kautta. Jokainen neljästä teemasta saa oman alalukunsa. Esittelen kyselystä niitä taulukoita, joita pidän kokonaisuuden kannalta merkittävimpinä etsiessäni vastauksia tutkimuskysymyksiini.

Luokittelu	Osuus ryhmästä	Vastaajamäärä
Kaikki vastaajat	100,00 %	1824
Kolme eri ikäryhmää		
13 vuotiaat ja nuoremmat	33,70 %	614
14–17 vuotiaat	40,50 %	738
18 -vuotiaat ja vanhemmat	25,90 %	472
Sosiaalisessa mediassa vietetty aika		
0-5 tuntia viikossa	29,80 %	544
6-14 tuntia viikossa	29,90 %	546
15–30 tuntia viikossa	22,30 %	407
31-51+ tuntia viikossa	17,90 %	327
Nuoret miehet verrattuna nuoriin naisiin		
18 vuotiaat ja vanhemmat pojat	6,10 %	112
18 vuotiaat ja vanhemmat tytöt	19,40 %	354
Suhtautuminen aikuiseen		
Kielteisesti suhtautuvat	4,30 %	79
Myönteisesti suhtautuvat	35,60 %	650

Taulukko 3. Vastaajien luokittelu.

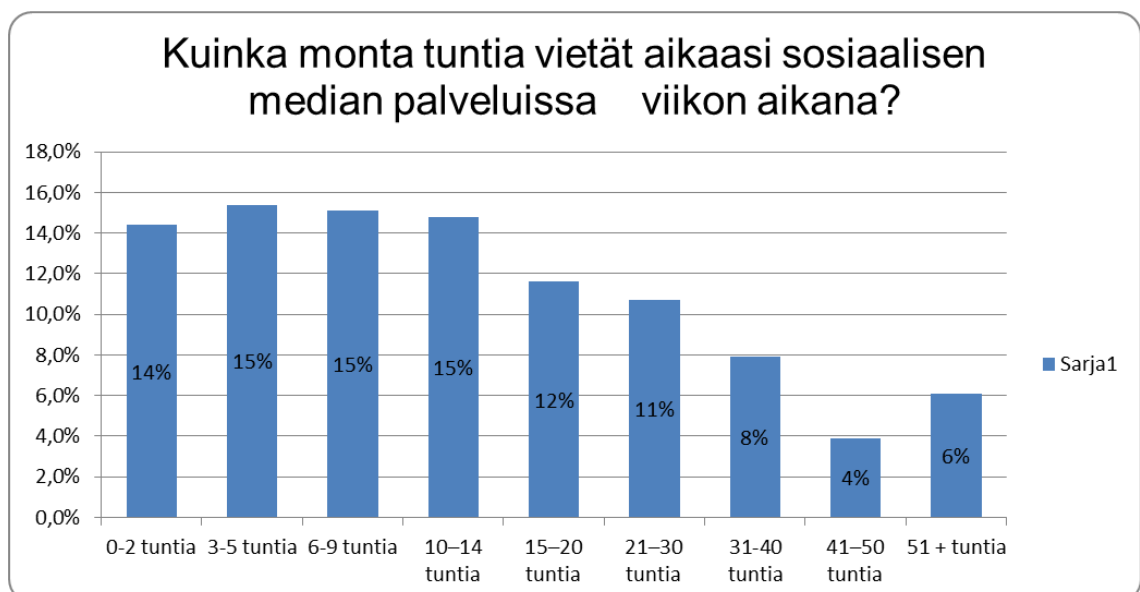
7.1 Vastaukset koko ryhmän osalta

Kyselyyn vastattiin laajasti eri ikäryhmissä. Ainoastaan ikäryhmä 9 tai alle sai pienen vastausmäärän. Tämä selittyy sosiaalisen median toimintaympäristöjen ja kyselyn itsensä vaatimasta luku- ja kirjoitustaidosta. Yleisesti ottaen toimintaan osallistumisen selkeimpiä ehtoja on sujuva luku- ja kirjoitustaito.

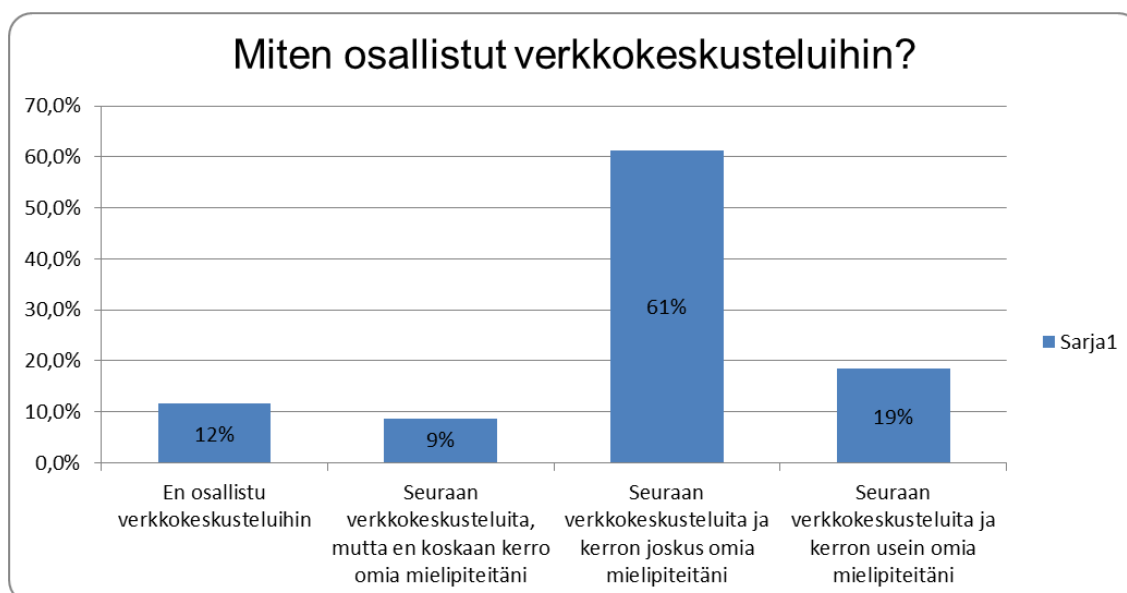
Kuvio 1 Ikäsi.

Kyselyyn vastaajien sosiaalisen median ajankäyttö erosi jonkin verran ebrandin tekemästä kyselystä (ebrand 2013). Tässä kyselyssä ajankäyttö jakautui tasaisemmin eikä erityistä piikkiä muodostunut mihinkään kohtaan. Ebrandin kyselyssä 0-2 tuntia sosiaalisessa mediassa viettäviä oli selvästi vähemmän ja selkeä piikki muodostui 10–14 tuntiin ollen noin 20 prosenttia. Ajankäytön muissa kategorioissa prosenttiosuudet olivat melko samanlaiset.

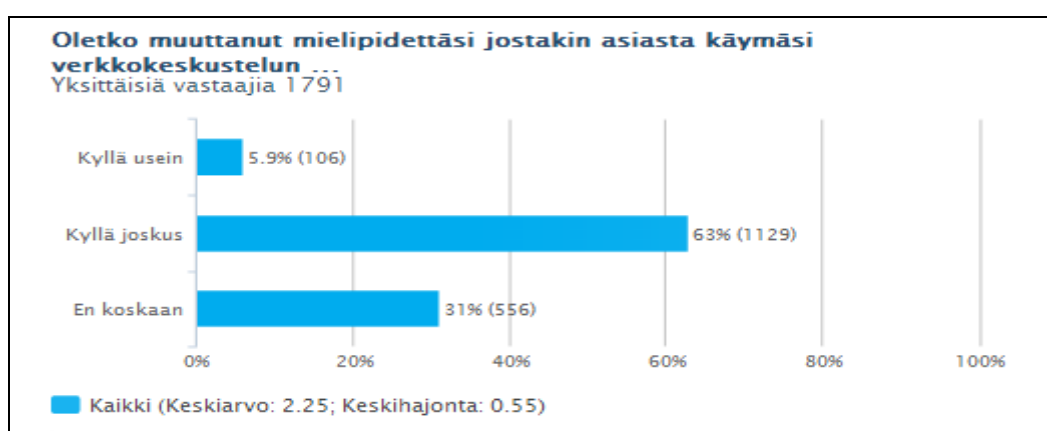
Kuvio 2. Montako tuntia vietät aikaasi sosiaalisen median palveluissa viikon aikana?

Joka viides vastaajista ilmoittautui aktiivisiksi keskustelijoiksi. Joka kahdeksas vastaaja ilmoitti, ettei kuitenkaan osallistu verkkokeskusteluihin, mutta löysi kyselyn sosiaalisen median toimintaympäristöstä.

Kuvio 3, Miten osallistut verkkokeskusteluihin?

Vain joka kymmenes vastaajista ei ollut saanut koskaan uutta tietoa ja 17 % ei ollut koskaan löytänyt itselleen uusia näkemyksiä verkkokeskusteluista. Noin 70 % vastaajista on ainakin joskus muuttanut mielipidettään käymänsä keskustelun jälkeen.

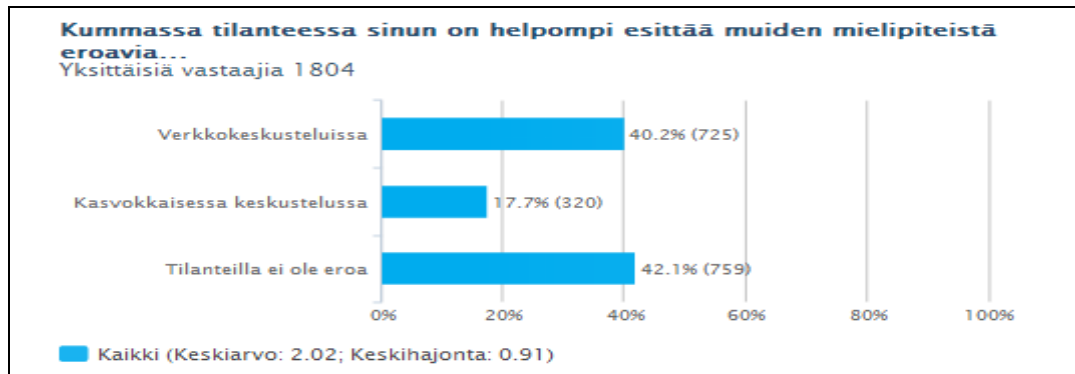

Kuvio 4. Mielipiteen muuttaminen verkkokeskustelun jälkeen.

Kaksi viidestä vastaajasta kokee helpommaksi esittää muiden mielipiteistä eroavia mielipiteitä sosiaalisessa mediassa kuin kasvokkaisissa tilanteissa, suu-

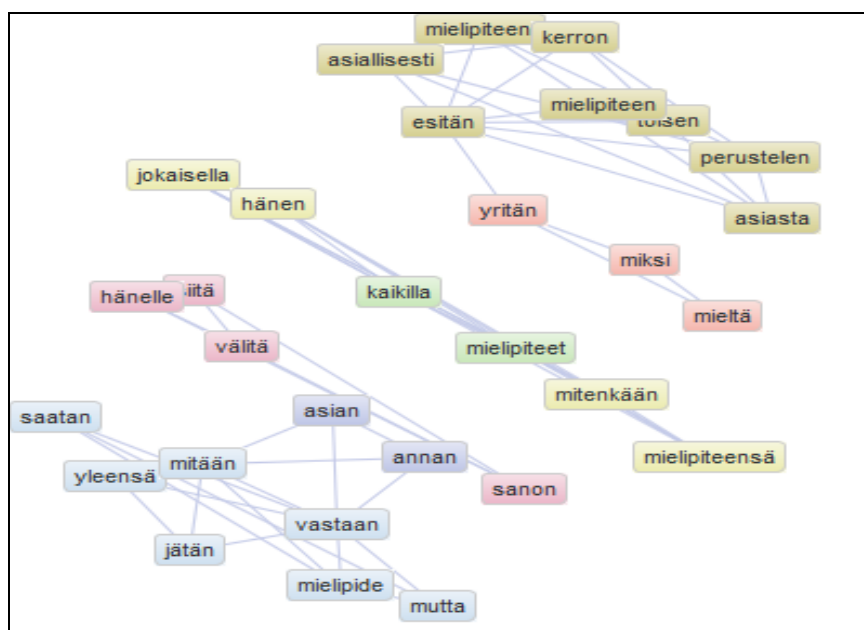

rin piirtein sama määrä näkee tilanteet samanlaisina suhteessa eriävän mielipiteen esittämiseen.

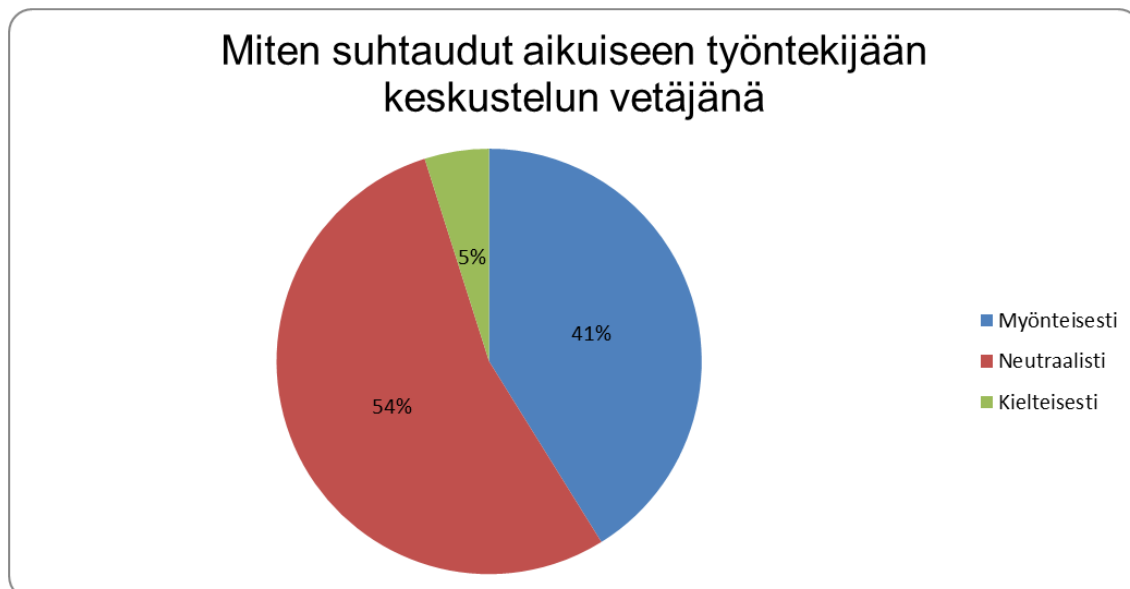
Kuvio 5. Muiden mielipiteistä eroavien näkemysten esittäminen.

Nuorilla näytti olevan kaksi keskeistä tapaa verkkokeskusteluissa, jos he eivät pitäneet jonkun keskustelijan mielipiteistä. He joko pyrkivänsä perustelemaan mielipiteensä paremmin tai pyrkivät välttämään tilannetta ja hyväksymään erilaiset ajatukset. Erityistä väittelynhalua tai hyökkäävää toimintaa ei ilmennyt vastauksissa. Kuvassa 5. näkyvät sanaryhmittelyt esittävät viisi keskeistä sanaryhmää, joista kahdessa pyritään perustelemaan oma mielipide paremmin ja kahdessa ei lähdetä väittelemään ja yhdessä todetaan jokaisella olevan oma mielipiteensä.

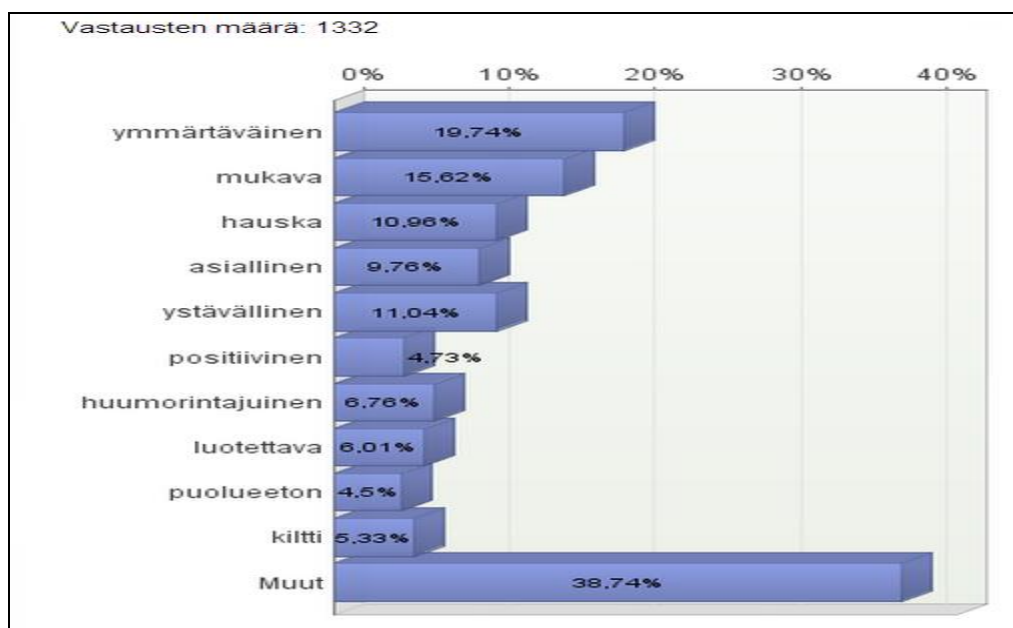
Kuvio 6. Miten toimit kun et pidä jonkin keskustelijan mielipiteistä?

Aikuisen työntekijään suhtauduttiin joko myönteisesti tai neutraalisti. Negatiivisesti suhtautuvia oli vain viiden prosentin vähemmistö.

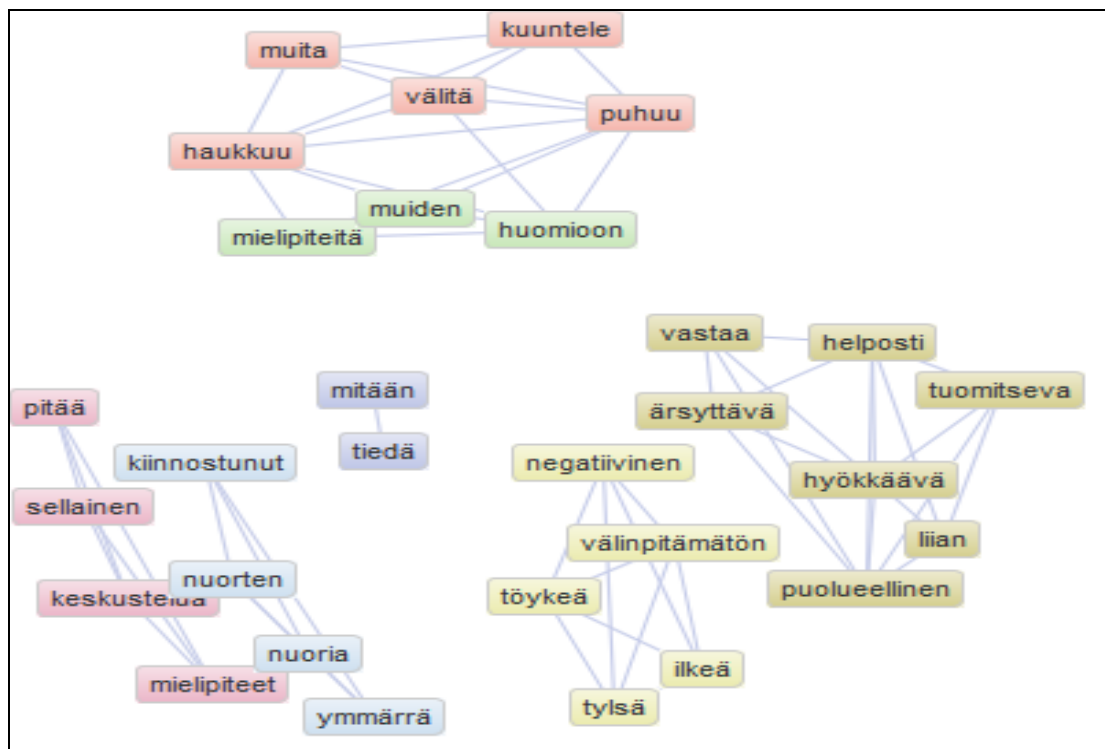
Kuvio 7. Miten suhtaudut aikuisen työntekijään keskustelun vetäjänä?

Kysyttäessä parasta mahdollista aikuista työntekijää verkkokeskustelussa esiin nousi lähinnä pelkkiä adjektiveja. Keskeisesti adjektiivit kuvailevat enemmänkin mukavaa, hyväksyvää ja sosiaalista ihmistä kuin jostakin teemasta erityisesti tietävää asiantuntijaa.

Kuvio 8. Millainen on paras mahdollinen työntekijä?

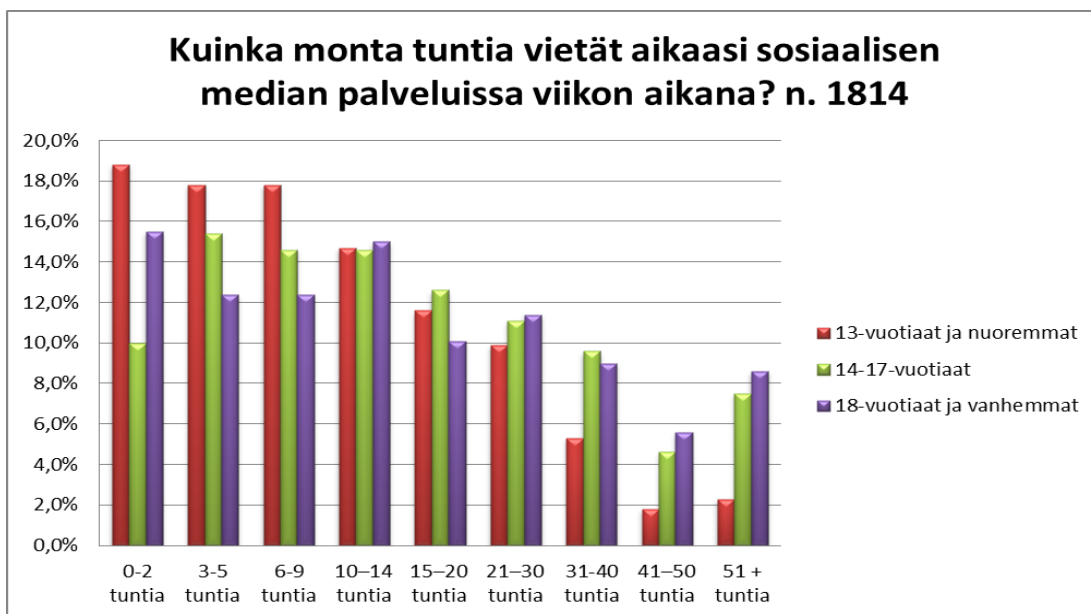
Kysyttäessä huonointa mahdollista aikuista työntekijää verkkokeskustelussa löytyy sanakartasta seitsemän erilaista ryhmää. Näistä neljässä on keskeistä aikuisen välinpitämättömyys nuorista erilaisilla painotuksilla. Kahdessa aikuinen on aktiivinen, mutta eri tavoin huono ja yhden sanaryhmän kantaa on vaikea määritellä. Välinpitämättömät ammattimaiset verkkokeskustelijat eivät välitä muiden mielipiteistä, ole kiinnostunut nuorista tai ovat jollakin tavalla ikäviä. Aktiiviset, mutta huonot, ovat tietämättömiä tai eri tavoin hyökkäviä keskustellessaan verkossa.

Kuvio 9. Millainen on huonoin mahdollinen työntekijä?

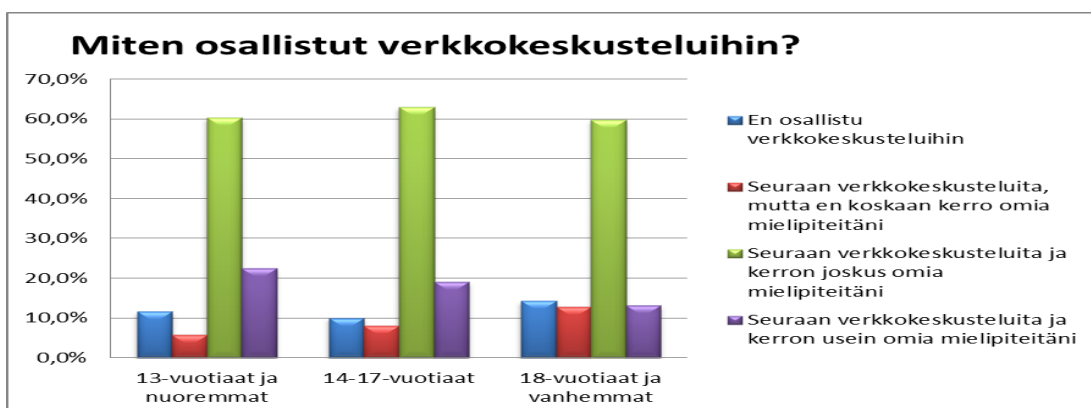
7.2 Iän merkitys tutkimuskysymyksiin

13-vuotiaat ja nuoremmat viettävät sosiaalisessa mediassa vähemmän aikaa, kuin muut ikäryhmät.

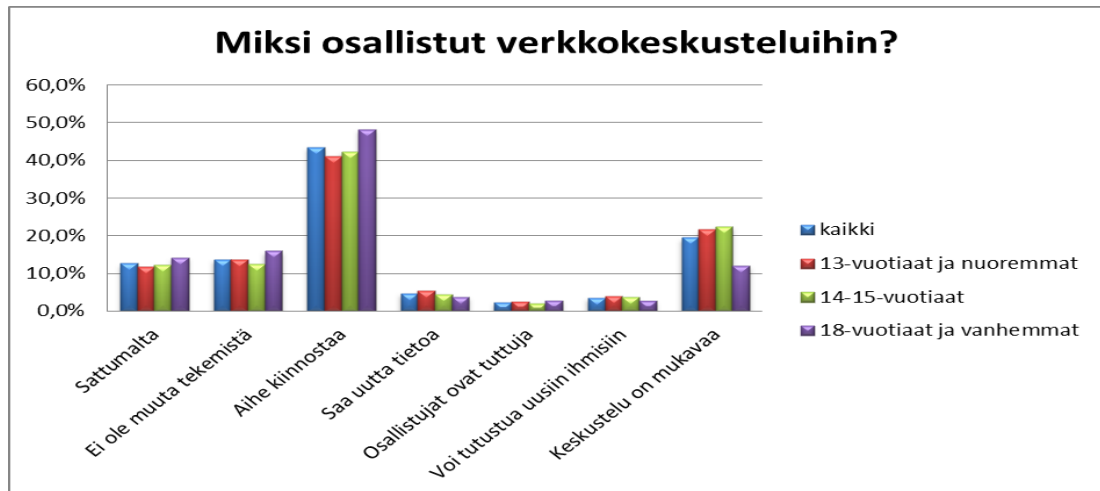
Kuvio 10. Ajankäyttö sosiaalisessa mediassa eri ikäryhmissä.

lällä ei ole suurta merkitystä siihen, miten verkkokeskusteluihin osallistutaan. Aktiivisia verkkokeskustelijoita näyttää olevan vähemmän, mitä vanhemmasta ikäryhmästä on kyse. Jokaisessa ikäryhmässä paljon yli puolet seuraa keskusteluita ja kertoo joskus mielipiteitään. Niiden osuus, jotka eivät koskaan kerro verkkokeskusteluissa mielipiteitään, vaikka seuraavat niitä on pieni, mutta näyttäisi kasvavan iä myötä.

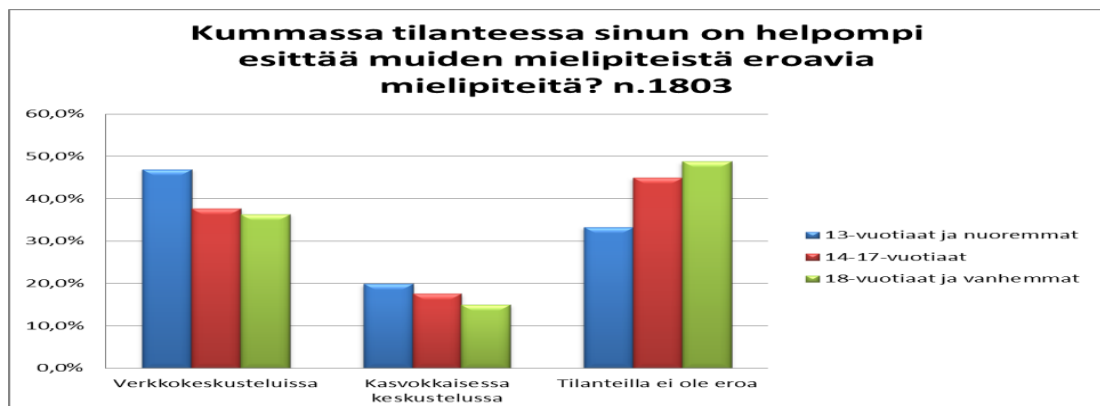
Kuvio 11. Osallistuminen keskusteluihin eri ikäryhmissä.

Ikä ei merkittävästi vaikuta verkkokeskusteluun osallistumisen syyhyn. Selkein ikäkauden kautta esiin tuleva ero on 18–vuotiaat ja vanhemmat ryhmän hieman suurempi merkitys aiheen kiinnostavuudelle ja selvästi pienempi merkitys keskustelun mukavuudella.

Kuvio 12. Osallistumisen syyt eri ikäryhmissä.

Ikä oli merkittävä tekijä, kun arvioidaan vastaajien käsitystä verkon ja kasvokkaisuuden eroista siihen, kummassa on helpompaa olla ristiriidassa muiden keskustelijoiden kanssa. Yli 18-vuotiaissa oli suurin ryhmä niitä, jotka kokivat verkon ja kasvokkaisuuden samanlaisiksi paikoiksi. 13-vuotiaat ja nuoremmat vastaavasti kokivat verkon helpompana paikkana olla eri mieltä.

Kuvio 13. Eriävät mielipiteet eri ikäryhmissä.

Nuorimmista löytyi eniten vetäytyviä ja sovittelevia verkkokeskustelijoita, kun taas vanhemmista löytyi eniten liioittelevia ja hyökkäviä, tilanteissa kun vastaaja ei pidä jonkun keskustelijan mielipiteistä.

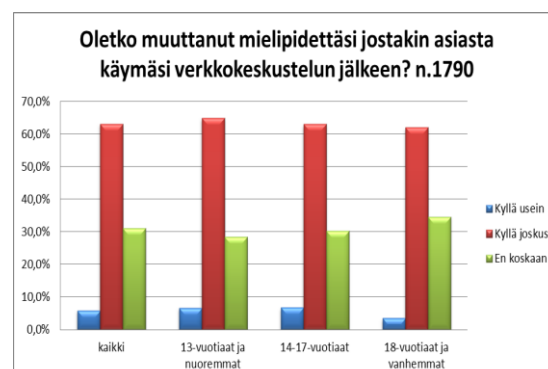

Kuvio 14. Suhtautuminen mielipiteisiin joista ei pidä eri ikäryhmissä.

lällä ei ole merkittävää vaikutusta siihen, saako keskustelija uutta tietoa keskusteluissa tai muuttaako hän mielipidettään jostakin asiasta verkkokeskustelun kautta.

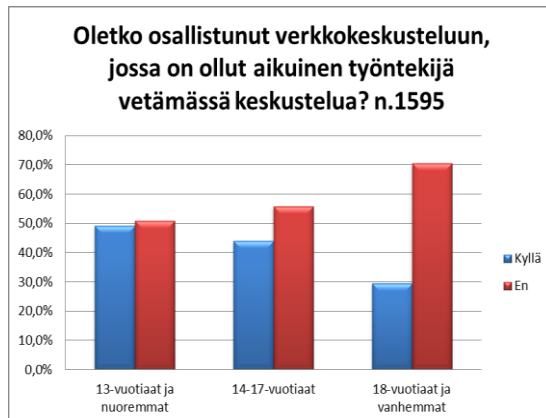

Kuvio 15. Uusi tieto eri ikäryhmissä.

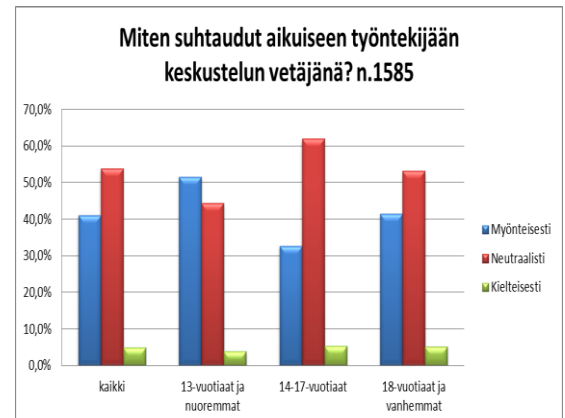

Kuvio 16. Mielipiteen muutos eri ikäryhmissä

Puolet nuoremmista vastaajista oli osallistunut aikuisen työntekijän vetämään verkkokeskusteluun, kun vanhimmassa ikäluokassa osallistujia oli vain 30 prosenttia. Verkkokeskusteluja on toteutettu jo yli kymmenen vuotta, joten vanhemmalla ikäryhmällä luulisi olleen paljon suurempi todennäköisyys osallistua tällaisiin keskusteluihin. Aikuisiin kielteisesti suhtautuvia on iästä riippumatta vain muutama prosentti. Sitä vastoin myönteisiä on vähemmän juuri varsinaisessa nuoruudessa olevien keskuudessa.

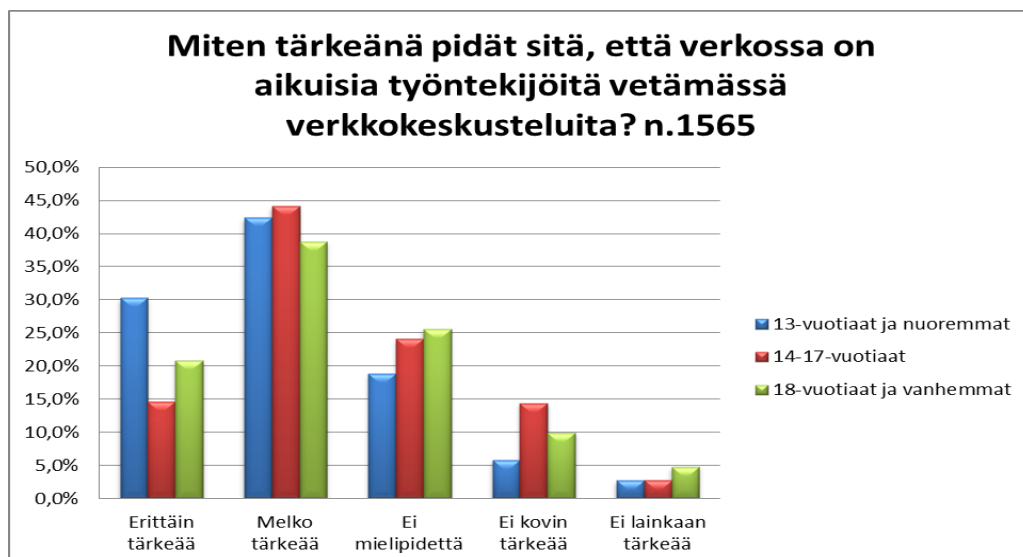

Kuvio 17. Osallistuminen verkkokeskusteluihin eri ikäryhmissä.

Kuvio 18. Suhtautuminen aikuiseen eri ikäryhmissä.

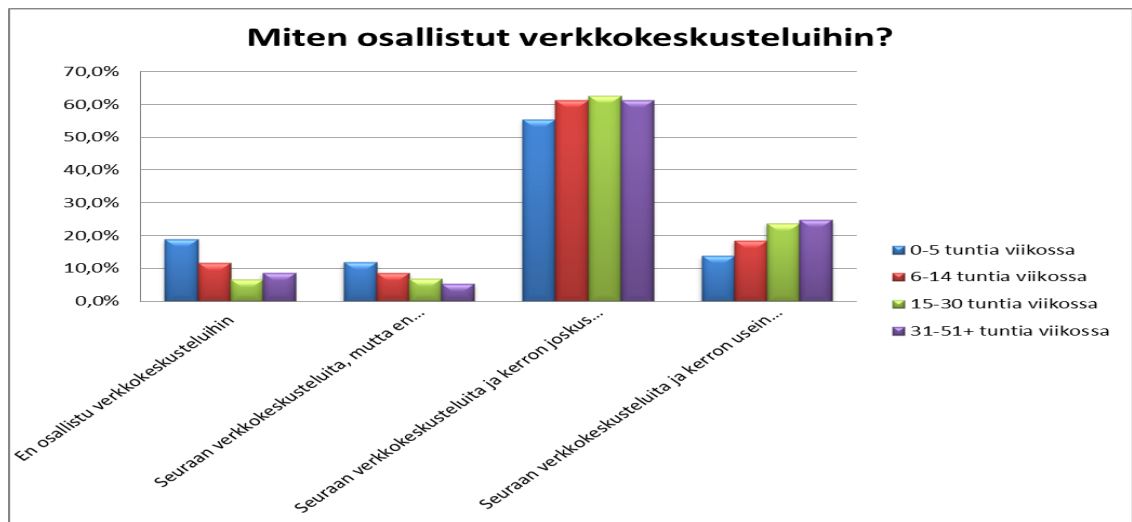
Nuorimmille vastaajille aikuisten työntekijöiden järjestämät verkkokeskustelut olivat selvästi tärkeämpiä kuin muille vastaajille. Varsinkin 14-17-vuotiaiden joukosta löytyi suurin ryhmä, joka ei pitänyt aikuisten toimintaa tärkeänä. Kuitenkin kokonaisuudessaan jokaisessa ryhmässä aikuisten ammattilaisten järjestämät keskustelut koettiin alimmillaan 60 prosentin mielestä vähintään melko tärkeäksi.

Kuvio 19. Käsitys aikuisten tärkeydestä eri ikäryhmissä.

7.3 Sosiaalisessa mediassa vietetyn ajan merkitys

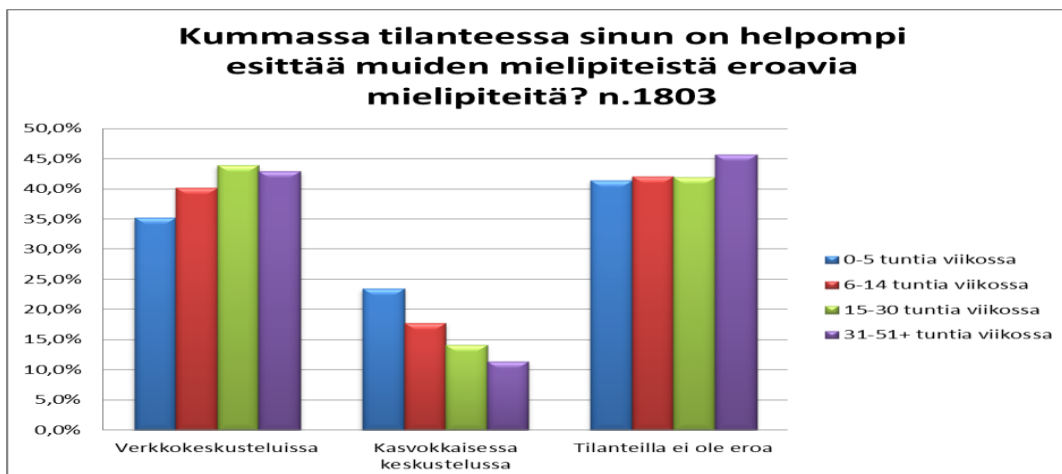
Valtaosa osallistuu verkkokeskusteluihin vähintään seuraamalla keskusteluita. Vähiten sosiaalisessa mediassa aikaansa viettävistä joka viides ei osallistu verkkokeskusteluihin lainkaan, muissa ajankäyttöryhmissä osallistumattomien osuus on molemmin puolin kymmentä prosenttia.

Kuvio 20. Osallistuminen verkkokeskusteluihin eri ajankäyttöryhmissä.

Tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että sitä harvemmillä on helppoa esittää muiden keskustelijoiden mielipiteistä eroavia mielipiteitä kasvokkaisessa keskusteluissa mitä enemmän aikaa vietetään sosiaalisessa mediassa. Kaikkiaan jokaisessa ajankäyttöryhmässä kasvoikkaisuus sai vähemmän valintoja kuin verkkokeskustelut. Mielenkiintoisesti sosiaalisessa mediassa eniten aikaansa viettävistä löytyi suurin ryhmä niitä, jotka kokivat kasvoikkaisuuden ja verkkokeskustelun olevan samanlaisia.

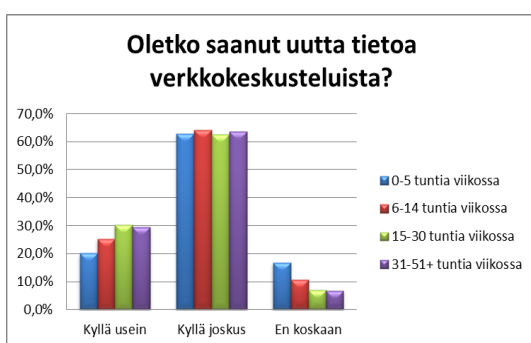
Kuvio 21. Suhtautuminen eriäviin mielipiteisiin eri ajankäyttöryhmissä.

Sosiaalisessa mediassa eri ajankäyttöryhmät suhtautuvat melko pitkälle samalla tavalla ihmisiin, joiden mielipiteistä he eivät pidä. Jokaisesta ajankäyttöryhmästä yli 40 prosenttia ilmoittaa toimivansa verkkokeskustelussa samoin kuin kasvokkaisessa keskustelussa. Maltillisesti suhtautuvia on eniten siinä ryhmässä, joka viettää sosiaalisessa mediassa vähiten aikaa ja hyökkääviä on enemmän sosiaalisessa mediassa eniten aikaansa viettävien joukossa.

Kuvio 22. Suhtautuminen muiden mielipiteisiin eri ajankäyttöryhmissä.

Verkossa vietetyllä ajalla näyttää olevan jonkin verran merkitystä siihen saako verkkokeskusteluista uutta tietoa ja muuttaako keskustelija mielipidettään jostakin. Tämä ilmenee lähinnä vähiten verkossa aikaansa käyttävien kohdalla. Kuitenkin molemmissa kysymyksissä jakaumat ovat hyvin samansuuntaisia. Jokaisessa ajankäyttöryhmässä vähintään 80 prosenttia on saanut verkkokeskusteluista uutta tietoa ja 60 prosenttia on muuttanut mielipidettään ainakin joskus jostakin asiasta käymänsä verkkokeskustelun jälkeen.

Kuvio 23. Uusi tieto eri ajankäyttöryhmissä.

Kuvio 24. Mielipiteen muutos eri ajankäyttöryhmissä.

Verkossa vietetty aika ei merkittävästi erota nuorten osallistumisprosenttia suhteessa aikuisten ammattilaisten toteuttamiin verkkokeskusteluihin. Jokaisessa ajankäyttöryhmässä näihin verkkokeskusteluihin osallistujia löytyy hieman alle tai hieman yli 40 prosenttia. Verkkokeskustelut eivät siis kerää osallistujikseen jotain tällä tavalla mitattavaa käyttäjäryhmää.

Kuvio 25. Osallistuminen verkkokeskusteluun eri ajankäyttöryhmissä.

Verkossa vietetyllä ajalla ei ole paljoakaan merkitystä nuorten suhtautumiseen aikuiseen työntekijään verkkokeskustelun vetäjänä. Ainoastaan eniten verkossa

aikaansa viettävien joukossa myönteisiä on alle 40 % ja kielteisiä yli 5 prosenttia.

Kuvio 26. Suhtautuminen aikuiseen eri ajankäyttöryhmissä.

Verkossa vietetyllä ajalla ei juuri ole merkitystä siihen, miten tärkeäksi nuoret kokevat aikuiset ammatikseen verkkokeskusteluita vetävät. Pientä liukuvaa eroa on havaittavissa, vähiten verkossa viettävien joukossa on hieman enemmän aikuisten ammattilaisten toiminnan tärkeänä näkeviä ja hieman enemmän paljon verkossa aikaansa viettävien joukossa niitä, jotka tätä eivät näe lainkaan tärkeäksi.

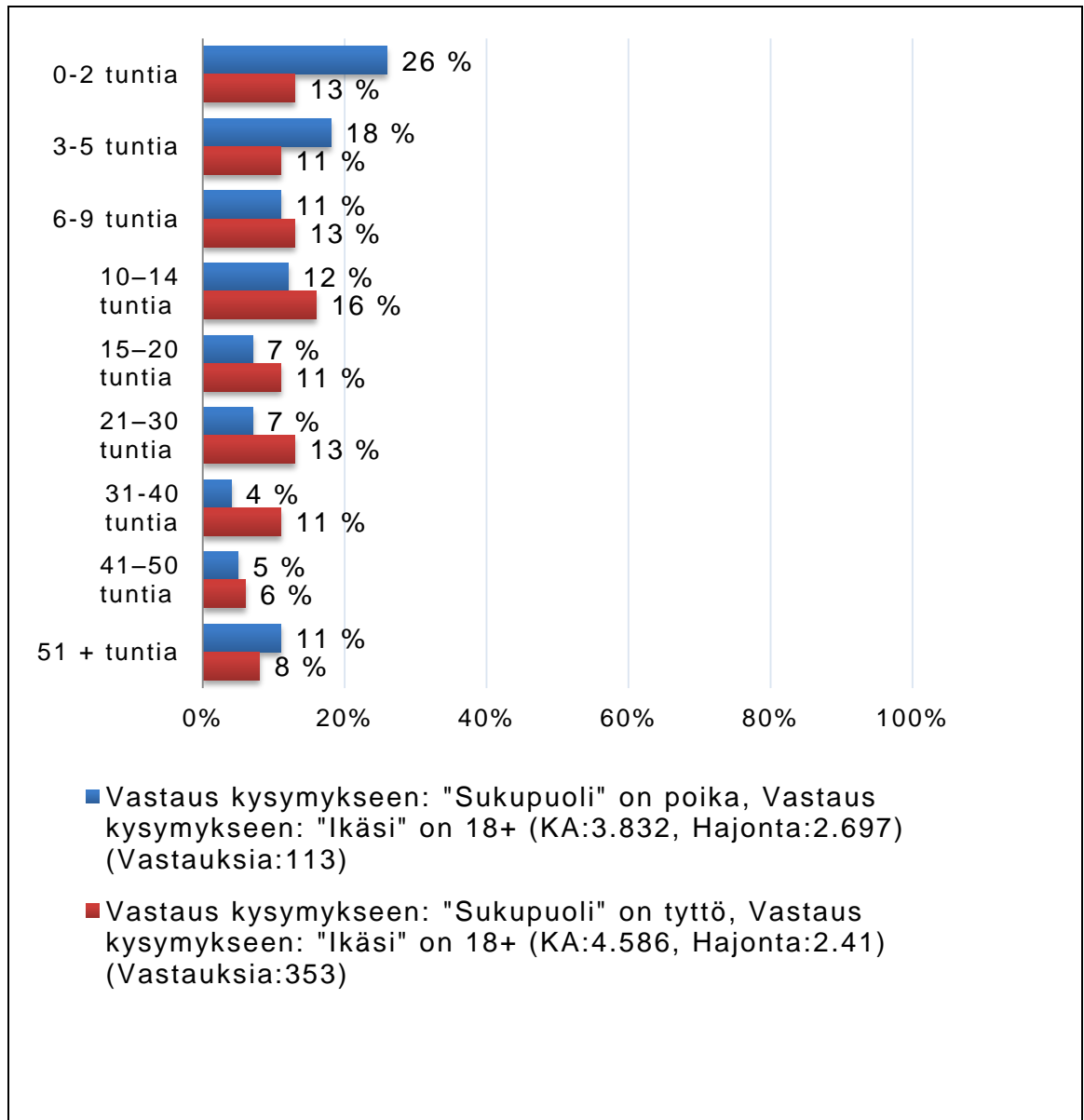

Kuvio 27. Aikuisen merkittävyys eri ajankäyttöryhmissä.

7.4 Nuoret miehet verrattuna nuoriin naisiin

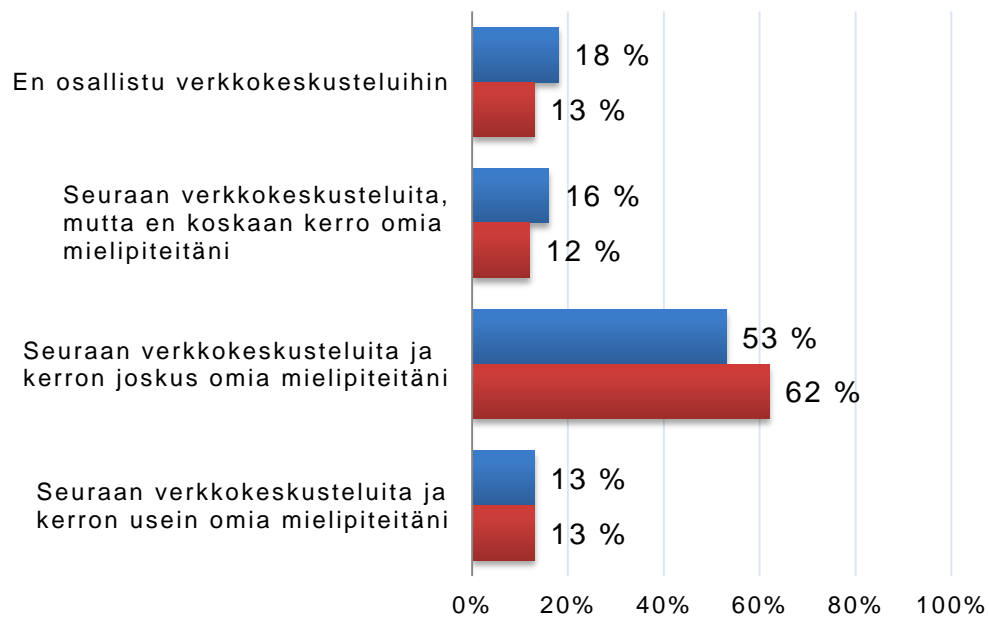
Yksi kiinnostavista vastakkaisuuksista on tietenkin sukupuoli ja sen vaikutus tutkimuskysymyksiin. Kaikkiaan vastaajista valtaosa oli tyttöjä ja ainoastaan vanhemmassa ikäryhmässä poikia oli kohtuullinen määrä suhteessa tyttöihin. Näin ollen esittelen erikseen yli 18-vuotiaiden tyttöjen ja poikien eroja suhteessa tutkimuskysymyksiini.

Poikia löytyi ajankäytön osalta enemmän vaihteluvälin ääripäistä, kun taas tyttöjä oli tasaisemmin edustettuna eri ajankäyttöryhmissä.

Kuvio 28. Paljonko vietät aikaa sosiaalisessa mediassa viikon aikana.

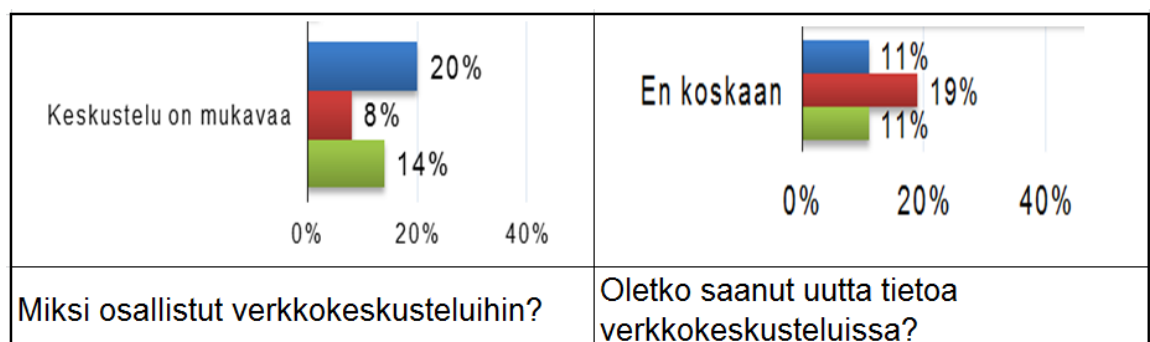
Yli 18-vuotiaiden tyttöjen ja poikien välillä tytöt olivat hieman aktiivisempia keskustelijoita, mutta erot eivät olleet suuret. Aktiivisia keskustelijoita löytyi molemmista ryhmistä samassa suhteessa. Keskeistä onkin huomata aktiivisuuden laskevan iän myötä sukupuolesta riippumatta.

■ Vastaus kysymykseen: "Sukupuoli" on poikia, Vastaus kysymykseen: "Ikäsi" on 18+ (KA:2.619, Hajonta:0.925) (Vastauksia:113)

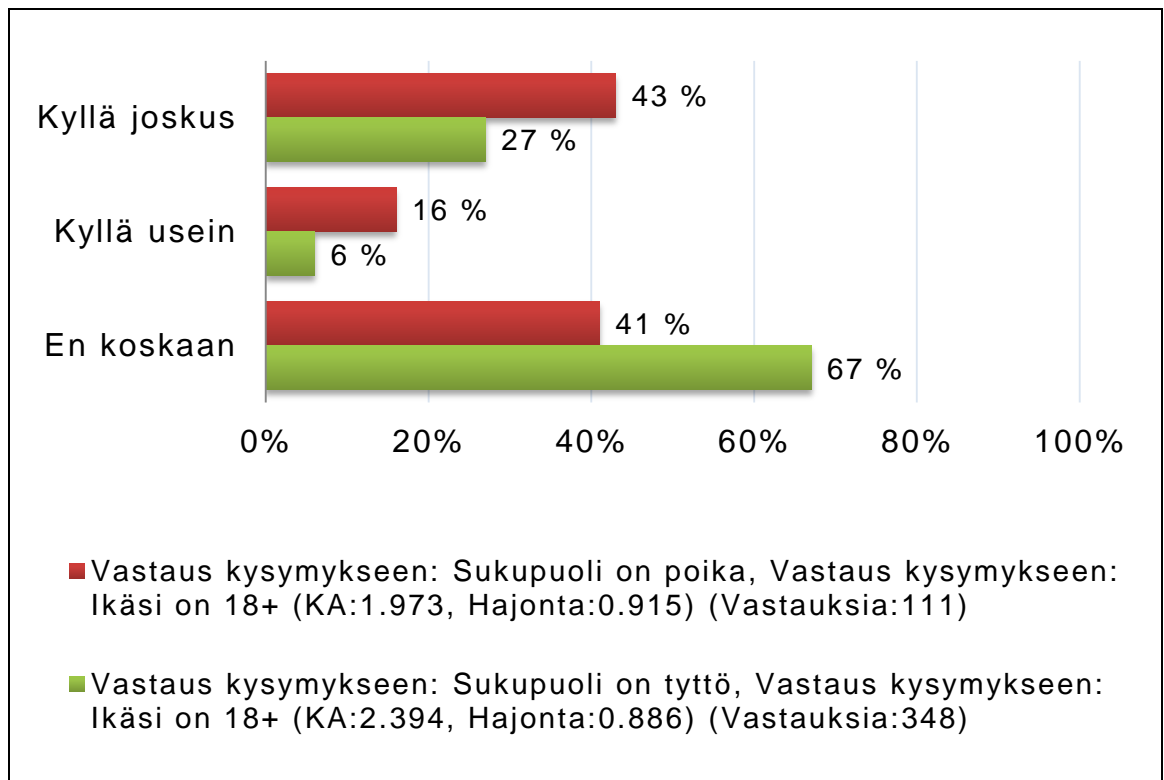
Kuvio 29. Miten osallistut verkkokeskusteluihin?

Yli 18-vuotiaita poikia oli vähiten niiden joukossa, jotka pitivät keskustelua itsessään mukavana. Sitä vastoin heistä löytyi suurin ryhmä, jotka eivät kokeneet koskaan saaneensa uutta tietoa verkkokeskusteluissa. Tosin heistäkin yli 80 % koki saaneensa uutta tietoa ainakin joskus.

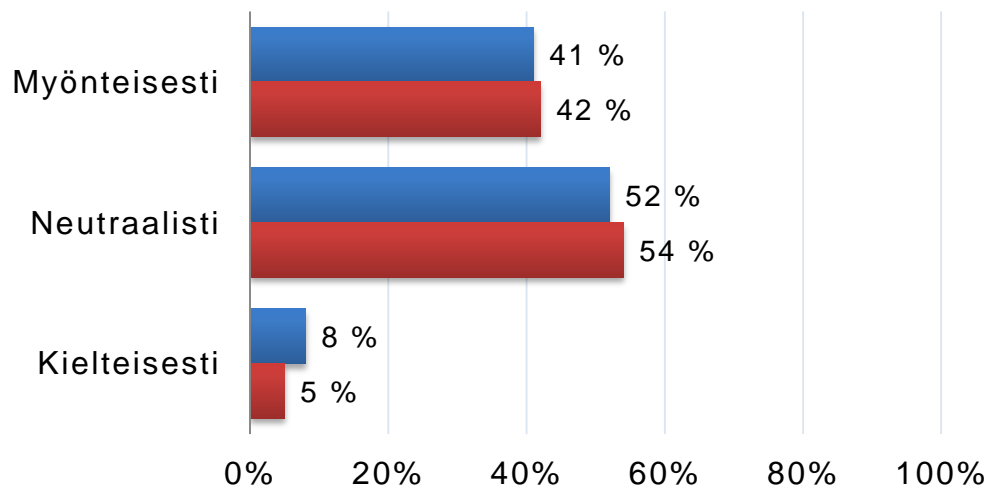
Kuvio 30. Osallistuminen ja uusi tieto eri sukupuolilla.

Yli 18-vuotiaat pojat ovat selvästi aktiivisempia kokeilemaan verkkokeskusteluissa erilaisia mielipiteitä vain kokeillakseen muiden keskustelijoiden mielipiteitä. Yli puolet pojista tekee näin ainakin joskus, kun tytöistä samoin toimii joka kolmas.

Kuvio 31. Sanotko verkkokeskustelussa joskus mielipiteitä vain kokeillaksesi muiden reaktioita

Aikuisiin ammatikseen verkkokeskusteluita vetäviin työntekijöihin 18+ ikäiset miehet ja naiset suhtautuivat melko yhtenevästi niin keskenään kuin kaikkien muidenkin ikäkohorttien kanssa.

■ Vastaus kysymykseen: "Sukupuoli" on poika, Vastaus kysymykseen: "Ikäsi" on 18+ (KA:1.667, Hajonta:0.611) (Vastauksia:93)

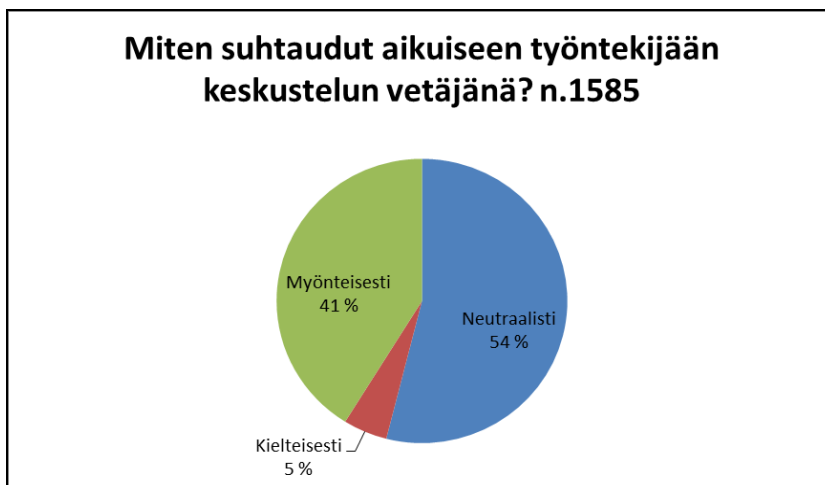
Kuvio 32. Miten suhtaudut aikuiseen työntekijään keskustelun vetäjänä?

Täysi-ikäisistä tytöistä yli 60 %:lla piti tärkeänä tai melko tärkeänä sen että verkossa on aikuisten vetämiä verkkokeskusteluita. Täysi-ikäisistä pojista löytyi tyttöjä isommat prosentit kyselyn ääripäistä, heitä oli tyttöjä enemmän pitämässä toimintaa erittäin tärkeänä ja ei lainkaan tärkeänä.

7.5 Aikuisen läsnäoloon kielteisesti ja myönteisesti suhtautuvat

Yksi toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä kysymys on nuorten suhtautuminen työntekijöihin heidän omissa toimintaympäristöissään. Kyselyssä löytynyt ryhmä, jotka ilmoitti suhtautuvansa tällaiseen toimintaan kielteisesti, yllätti pienuudellaan. Tämä ryhmä oli pääjoukon kanssa valtaosasta kysymyksiä samaa mieltä, mutta joitakin eroavaisuuksiakin löytyi.

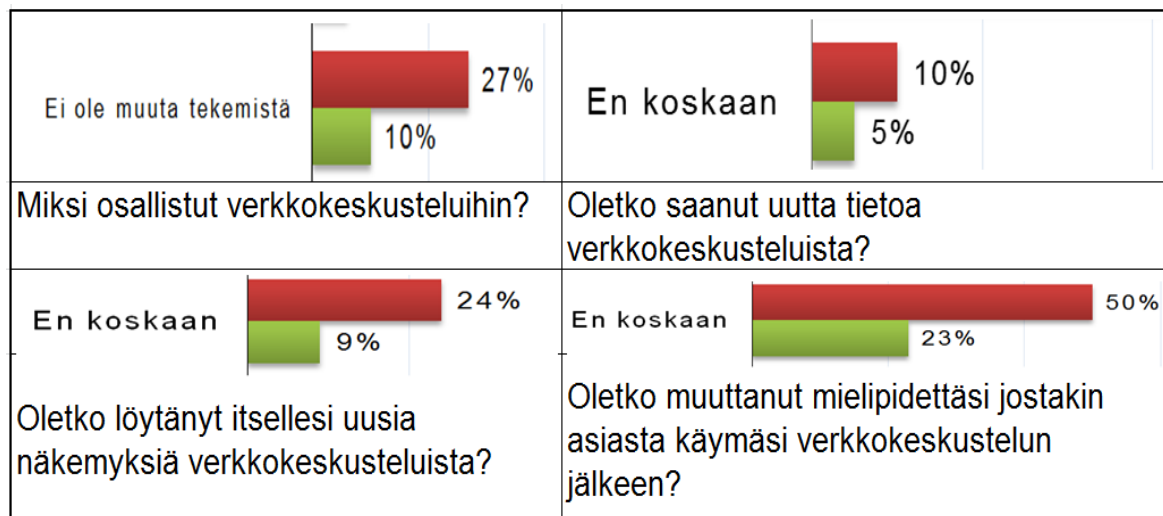

Kuvio 33. Suhtautuminen aikuisiin.

Työntekijään kielteisesti suhtautuvia on jonkin verran enemmän siinä ryhmässä, joka käytti eniten sosiaalista mediaa ja vastaavasti hieman vähemmän vähiten sosiaalista mediaa käyttävien joukossa. Muuten ryhmä jakaantui hyvin samalla tavalla melko tasaisesti kuten aikuisiin työntekijöihin myönteisesti suhtautuvatkin.

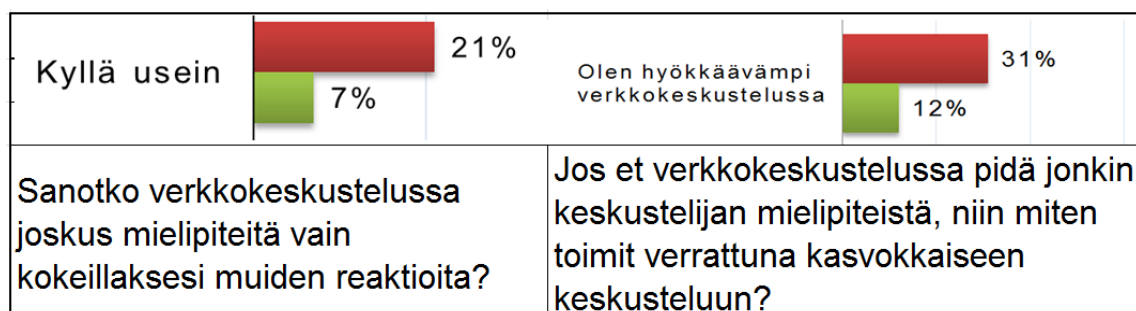
Kielteisesti suhtautuvat osallistuvat keskusteluihin aiheen kiinnostavuuden vuoksi. Muita keskeisiä syitä ovat tekemisen puute ja keskustelun mukavuus. Myönteisesti suhtautuille keskeisintä on aiheiden kiinnostavuus ja keskustelun mukavuus.

Kielteiset ovat yliedustettuja niissä ryhmissä, jotka eivät saa uutta tietoa, uusia näkemyksiä tai kokonaan uusia mielipiteitä verkkokeskusteluissa. Toki heistäkin kysymyksestä riippuen vähintään puolet on kokenut saavansa vähintään joskus keskusteluista uutta tietoa, näkemyksiä tai mielipiteitä.

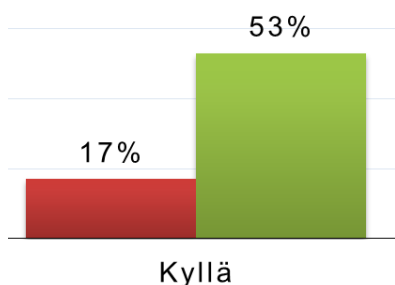
Kuvio 34. Kielteisesti ja myönteisesti suhtautuvat sekä mielipiteet.

Samoin kielteisten joukossa on huomattavasti myönteisiä suurempi osuus hyökkäävien tai provosoivien keskustelijoiden joukossa. Toisaalta kielteisten määrä on niin pieni, että aikuisiin ammatillisiin myönteisesti suhtautuvia, mutta erimielisiin verkkokeskusteluissa hyökkäävästi suhtautuviin, on kolminkertainen lukumäärä.

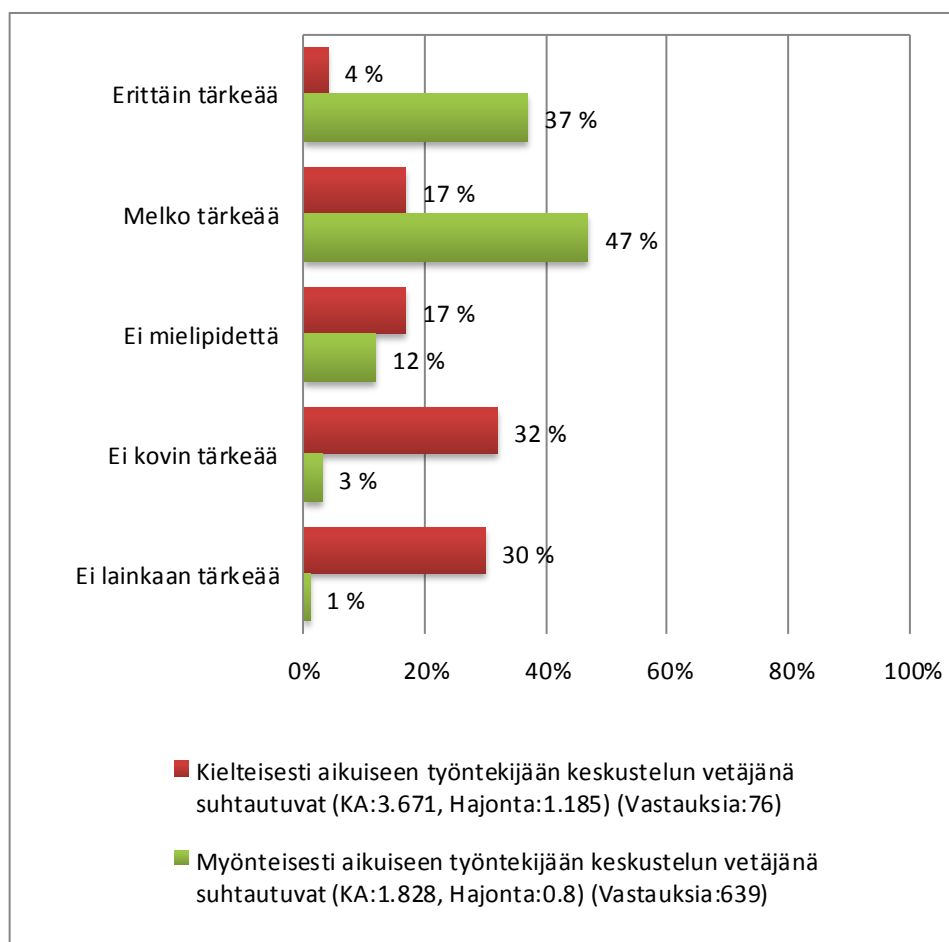
Kuvio 35. Kielteisesti ja myönteisesti suhtautuvat sekä keskustelutapa.

Aikuisiin ammatikseen verkossa keskusteleviin kielteisesti suhtautuvista vain 17 % ilmoitti joskus osallistuneensa tällaiseen aikuisjohtoiseen keskusteluun. Tällä varmaankin on merkitystä mielipiteen syntymisessä, koska tällöin valtaosan mielipide on kehittynyt ilman omakohtaista kokemusta toiminnasta. Luku on huomattavan pieni, Kaikista kyselyyn vastaajista lukumäärällisesti 14 nuorta sekä on osallistunut aikuisen työntekijän vetämään keskusteluun että suhtautuu aikuiseen kielteisesti sosiaalisen median keskusteluissa.

Kuvio 36. Oletko osallistunut verkkokeskusteluun, jossa on ollut aikuinen työntekijä vetämässä keskustelua?

Muiden valintojensa mukaisesti aikuisten tärkeyden verkossa toimimisessa suhtaudutaan samoin kuin millainen asenne heihin on ylipäätään. Kuitenkin on huomioitavaa, että joka viides aikuisiin kielteisesti suhtautuvasta pitää vähintään melko tärkeänä näiden toimimisen verkkokeskusteluiden vetäjinä.

Kuvio 37. Miten tärkeänä pidät sitä, että verkossa on aikuisia työntekijöitä vetämässä verkkokeskusteluita?

Kielteisiä löytyi melko tasaisesti kaikista ikäkohorteista 10–18 vuosien välillä. Sitä vastoin myönteisten osuus nousee kiinnostavasti täysi-ikäisyydessä, laski-

en sitä ennen tasaisesti 13. ikävuodesta alkaen. Kuviossa näkyy selvästi varsinaisessa nuoruudessa esiintyvä aikuisvastaisuus ja sen lievittyminen myöhäisnuoruudessa.

8 YHTEENVETOA

Aiempien ja tämänkin tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että yleisissä verkkokeskusteluissa viihtyvät ja viettävät enemmän aikaansa tytöt kuin pojat. Pojat keskustelevat paljon erilaisilla pelisivustoilla pelaamisen yhteydessä, mutta niihin keskusteluihin on vaikeampi viedä sisään aikuista ammattilaista tukemaan poikien kasvua ja kehitystä kuin enemmän tytöille suunnatuille harrastussivustoille, joissa on ominaisempaa keskustella enemmän myös sivuston teeman vierestä.

Sosiaalinen media näyttää nykyään olevan yksi ympäristö lisää niihin ympäristöihin, joissa nuoret viettävät aikaansa ja rakentavat omia mielipiteitään ja käsityksiään eri asioista. Nuorten keskusteluaktiivisuus näyttäisi vähenevän jonkin verran iän myötä, niin silti läpi ikävaiheiden vain reilu kymmenesosa ei seuraa keskusteluita ja ainakin kaksi kolmesta kertoo keskusteluissa ainakin joskus omia näkemyksiään.

Näissä keskusteluissa kaikki nuorten ikäryhmät saavat noin 90 prosenttisesti uutta tietoa ja vain muutama prosentti kaikista vastaajista kokee, ettei koskaan ole muuttanut mielipidettään mistään asiasta verkkokeskustelun jälkeen. Nämä tulokset kertovat sosiaalisen median verkkokeskusteluilla olevan nuorten arvo maailmaa rakentava rooli.

Sillä, miten paljon nuori sosiaalisessa mediassa aikaansa viettää on melko vähän merkitystä siihen, miten nuori keskusteluissa toimii tai kokee niiden vaikuttaneen hänen mielipiteisiinsä.

Tutkimuksessa nousi esiin myös pieni viiden prosentin ryhmä, joka suhtautui aikuisiin kielteisesti. Tässä ryhmässä oli keskiarvoa huomattavasti enemmän niitä, jotka eivät koskaan muuttaneet mielipidettään tai ylipäätään löytäneet uusia näkemyksiä. Samoin ryhmästä löytyi paljon muita provosoivia tai muihin hyökkäävästi suhtautuvia nuoria. Reaalimaailmasta tuttu aikuisiin kielteisesti suhtautuvien ryhmä näyttää sosiaalisessa mediassakin saavan rinnalleen vastaavan kaltaisen alakulttuurin, jonka yhteydessä erilaiset aggressiiviset käyttäytymismallit ja mustavalkoisuudet elävät.

8.1 Suhtautuminen aikuisiin työkseen keskusteluita käyviin

Sosiaalisen median ympäristöt eivät loppujen lopuksi eroa valtavasti niistä muista paikoista, joissa nuoret tapaavat toisiaan ja viettävät aikaansa. Nämä paikat ovat lähtökohtaisesti nuorten paikkoja ja he menevät niihin tutustuakseen ja ollakseen tekemisissä muiden nuorten kanssa. Paikalle tuleviin aikuisiin suhtaudutaan aluksi vältellen, mutta lopulta heidät hyväksytään ja heidän läsnäolonsa koetaan tärkeäksi.

Sosiaalisessa mediassa aikaansa viettävät nuoret suhtautuvat pääsääntöisesti myönteisesti aikuisiin, jotka käyvät keskusteluita nuorten kanssa työkseen eri sosiaalisen median foorumeilla. Viisi prosenttia nuorista suhtautui aikuisiin kielteisesti, tämä on pieni vähemmistö kaikista nuorista. Alle kolmetoistavuotiaiden kanssa toimittaessa tämä tulee selvästi esiin heiltä itseltään suoraan työssä, mutta mielipiteen laajuus myös vanhemmissa nuorten ryhmissä yllätti laajuudellaan.

Nuoret haluavat työntekijöiltä ennen kaikkea kiinnostuneisuutta, vakavasti otettavuutta ja lähestyttävyyttä. Työntekijät asettavat omassa toiminnassaan paljon huomiota asiaosaamiseen ja siihen, että keskustelussa esiin nostettavat tiedot ovat oikeassa kontekstissa. Nuoret eivät erityisesti nosta tiedollista osaamista

esiin. On selvää, etteivät nuoret tahdo kohdata työntekijää, joka suhtautuu heihin vaikkapa alentuvasti, hyökkäävästi tai huomioimatta. Työntekijän ammattitaito näyttäytynee kaksitasoisena, aluksi tulee osata olla riittävällä tavalla lähestyttävä ja aktiivinen, että pääsee käyttämään tiedollista ammattitaitoaan.

8.2 Kriittisiä näkökulmia tähän tutkimukseen

Tutkimukseen olisi voinut saada huomattavasti enemmän vastauksia tehokkaammalla markkinoinnilla ja asettamalla kysely useammalle foorumille. Vastauksissa poikien osuus oli todella pieni suhteessa tyttöihin. Jos kyselyä olisi järjestetty ja markkinoitu enemmän myös poikien suosimilla sivustoilla, olisi epätapainoa saatu vähennettyä. Toisaalta näyttää siltä, että verkkokeskustelut ja kyselyihin vastaamiset ovat hieman enemmän tyttöjen kuin poikien juttu.

Tutkimus on toteutettu vain joistakin sosiaalisen median ympäristöistä eikä esimerkiksi nykyään erittäin suosittuja ryhmäviestipalveluita, kuten Whatsappia tai Instagramia huomioitu mitenkään. Toisaalta näissä ympäristöissä ei ole tarjolla aikuisjohtoisia keskusteluitakaan. Samoin koko näyte kerättiin vain sosiaalisen median käyttäjien joukosta, joita toki on valtaosa nuorista. Tulokset olisivat saattaneet olla erilaiset, jos kyselyyn vastaajat olisi kerätty satunnaisesti, riippumatta siitä, viettävätkö he aikaansa sosiaalisessa mediassa vai eivät.

Tutkimuksen avoimet kysymykset analysoitiin loppujen lopuksi melko pintapuolisesti Webropol ohjelman text mining ominaisuudella. Jos vastauksia olisi seulonut ja analysoinut syvällisemmin, olisi niistä voinut löytyä mielenkiintoisia tuloksia vertaamalla eri vastaajaryhmien vastauksia keskenään. Samoin kyselyn tulokset olisi voinut analysoida SPSS-ohjelmalla ja hakea sitä kautta monipuolisempia ryhmittelyjä kuin nyt toteutetussa melko yksinkertaisessa ristiintaulukoinnissa.

LÄHTEET

- Aalberg Veikko, Siimes Martti 2007. Lapsesta aikuiseksi. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino oy.
- Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2007. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Aarnio, Helena & Enqvist, Jouni. 2001. Dialoginen oppiminen verkossa: Diana-malli ammatillisen osaamisen rakentamiseen. Helsinki: Opetushallitus.
- Beck, Ulrich & Giddens, Anthony & Lash, Scott. 1995. Nykyajan jäljillä. Tampere: Vastapaino
- Dunderfelt Tony 1999. Elämänkaaripsykologia. Helsinki: WSOY
- EHYT, 2014a, www.ehyt.fi, Lainattu 10.3.2014
- EHYT, 2014b, Ehkäisevä päihdetyö sosiaalisessa mediassa- hyvä käytäntö. (Julkaisematon lähde)
- EHYT 2013a, Toimintasuunnitelma IMY 2013 PITKÄ.doc (Julkaisematon lähde)2013a. lainattu 2.9.2013
- EHYT 2013b, R:\IMY\Sosiaalinen media\Demi.fi\Toimintaohjeet (Julkaisematon lähde)2013b. lainattu 2.9.2013
- EHYT 2013c, R:\IMY\Sosiaalinen media\goSupermodel\goSupermodel – Toimintaohjeet (Julkaisematon lähde)2013c. lainattu 2.9.2013
- EHYT 2013d, R:\IMY\Sosiaalinen media\IRC-Galleria\Toimintaohje (Julkaisematon lähde)2013d. lainattu 2.9.2013
- EHYT 2013e, R:\IMY\Sosiaalinen media\Aapeli\Toimintaohjeet (Julkaisematon lähde)2013e. Viitattu 2.9.2013
- ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. Sosiaalinen media ja nuoret. <http://www.ebrand.fi/somejanuoret2013/>, lainattu 20.2.2014
- Erkkola, Jussi-Pekka 2008. Sosiaalisen median käsitteestä, Medialaboratorio Lopputyö, Taideteollinen korkeakoulu. Lainattu 11.3.2014 http://users.jyu.fi/~juerkkol/sosmed_kasite_erkkola.pdf
- Giddens Anthony 1991. Modernity and self-identity Self and society in the late modern age. Stanford University Press.
- Habermas Jurgen 1987. Järki ja kommunikaatio.. Helsinki: Hakapaino oy.
- Hankamäki Jukka 2008, Dialoginen filosofia. Helsinki: Books on Demand GmbH.
- Heikkilä, Tarja 2001. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: oy Edita ab

- Helne, T. & Julkunen, R. & Kajanoja, J. & Laitinen-Kuikka, S. & Silvasti, T. & Simppura, J. 2003. Sosiaalinen politiikka. Helsinki: WSOY.
- Helve, Helena 1993. Nuoret humanistit, individualistit ja traditionalistit. Jyväskylä: Gummerus.
- Helve, Helena 1997. Arvot, maailmankuvat, sukupuoli. Helsinki: Yliopistopaino.
- Helve, Helena 2002. Arvot, muutos ja nuoret. Helsinki: Yliopistopaino.
- Henkilötietolaki. lainattu 22.8.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/199905>
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Huttunen Rauno. Habermas, Jürgen (julkaistu 20.6.2010). Lainattu 13.2.2014.
<http://filosofia.fi/node/5305>
- Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero 1999. Diskurssianalyysi liikkeessä. Jyväskylä: Vastapaino.
- Järvinen, Katriina & Tontti, Jukka & Lindblom-Ylänne, Sari & Niemelä, Raimo & Päivänsalo, Tiina-Maria 2009. Sosiaalipsykologia. Keuruu OTAVA.
- Kajaste, K.(toim.) 1998. Arvomme yhteiskunnassa. Helsinki: Edita.
- Kannisto, Toni Filosofia.fi (Eurooppalaisen filosofian seura ry). Lainattu 3.2.2014. <http://filosofia.fi/node/2426>, (13.2.2014)
- Kangas, Sonja & Lundvall, Anniina & Sintonen, Sara 2008. Lasten ja nuorten mediafoorumi, Lasten ja nuorten mediamaailma pähkinänkuoressa, Liikenne- ja viestintäministeriö. Lainattu 10.3.2014.
https://www.mintc.fi/docs/fi/22170_DLFE-4803.pdf
- Karvonen, Erkki, Johdatus viestintätieteisiin. Lainattu 13.2.2014. <http://viesverk.uta.fi/johdviest/tutkhistoria/retoriikka.html>
- Kotus, Kotimaisten kielten keskus 2010. Yhteisöllinen mieluummin kuin sosiaalinen media. Lainattu 11.3.2014 <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=3345>
- Kuronen, Timo 2000. Kansalaiskeskusteluiden edellytykset ja mahdollisuudet tieto-verkkojen aikakaudella. Tampere Tampereen yliopistopaino: Juvenes oy
- Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.
- Kylmäkoski, Merja. Luentoaineistot ja muistiinpanot. 29.9.2012 ja 12.4.2013
- Levomäki Irma, Arvojen moninaisuus tietoyhteiskunnassa. Sitra 178 1998 Helsinki
- Merikivi, Jani & Timonen, Päivi & Tuuttila, Leena (toim.) 2011. Sähköä ilmassa, näkökulmiaverkkoperustaiseen nuorisotyöhön. Helsinki: Unigrafia.
- Myllyniemi, Sami 2014. Vaikuttava osa, Nuorisobarometri 2013. Helsinki Hakapaino. Lainattu 11.3.2014. http://www.tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2014/02/Nuorisobarometri_2013_lowres1.pdf

- Nuorisotyölaki. Lainattu 11.3.2014
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisoty%C3%B6>
- Pohjanheimo Esa teoksessa Pirttilä-Backman Anna-Maija, Ahokas Marja, Myyry Liisa, Lähteenoja Susanna 2005. Arvot, moraali ja yhteiskunta. Helsinki Gaudeamus.
- Pohjola, Riikka 2007. HYVÄ KYSYMYŚ! - työnohjaaja kysymisen sekatavara kaupassa. Lopputyö. Työnohjauksen koulutusohjelma, Jyväskylän yliopisto
- Pönkä, Harto 2013. Sosiaalisen median katsaus 09/2013. Lainattu 10.3.2014.
http://koulutus.purot.net/sosiaalisen_median_tilastoja
- Soikkeli, Markku & Salasuo, Mikko & Puuronen, Anne & Piispa, Matti. 2011. Se toimii sittenkin – kuinka päihdevalistuksesta saa selvää. 1. painos. Helsinki. Unigrafia.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 2013. Ehkäisevän päihdetyön laatu. Lainattu 10.1.2014.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/neuvoa-antavat-fi/ehkaisevan-paihde-tyon-laatu
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 2014. Kasvun kumppanit, Lasten hyvinvointia vahvistamassa. http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/dialogisuus_ammattilaisen_ja_perheen_valilla
- Tilastokeskus 2014. Lainattu 14.4.2014.
<http://pxweb2.stat.fi/Dialog/Saveshow.asp>
- Tilastokeskus 2013. Virsta Virtual statistics. Lainattu 21.8.2013.
<http://www.stat.fi/virsta/tkeruu/03/05/>
- Tilastokeskus 2014. Viitattu 10.3.2014.
<http://tilastokeskus.fi/tup/posnro/esittely.html>
- Viilomaa, Päivi 2010. Verkossa tehtävä nuorisotyö nuorisotyöntekijöiden ja nuorten silmin: kohtaako verkkonuorisotyö nuoret? Lopputyö. Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma, ylempi AMK. Lainattu 13.9.2013.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010052010039>
- Wilska, Terhi-Anna (toim.) 2005. Erilaiset ja samanlaiset, nuorisobarometri 2005. Helsinki: Yliopistopaino
- Åberg Leif. Johdatus viestintään 1997. Lainattu 25.2.2014.
<http://www.mv.helsinki.fi/home/aberg/JOHVIE/SLD001.HTM>
- Valli, Raine teoksessa Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Jyväskylä: PS-Kustannus.

LIITE 1. Kyselylomake

Terve

Teen kyselyä nuorten osallistumisesta ja mielipiteistä sosiaalisen median keskusteluiden osalta. En kerää kyselyssä suoraan henkilötietoja, mutta kyselyn lopussa tarjoan mahdollisuutta osallistua arvontaan. Nämä tiedot kerätään erikseen eikä näitä kahta tiedostoa kytketä yhteen.

Jos haluat kysyä jotain kyselyyn liittyen, niin se toki on mahdollista, ilmo.jokinen@ehyt.fi

Kaikkien osallistuneiden ja arvontaan halunneiden kesken arvotaan Finnkinon elokuvalippuja.

1. Kuinka monta tuntia vietät aikaasi sosiaalisen median palveluissa viikon aikana?
(esim. ajan viettäminen goSupermodelissa, facebookissa, IRC-Galleriassa tms.)

0-2 tuntia
3-5 tuntia
6-9 tuntia
10–14 tuntia
15–20 tuntia
21–30 tuntia
31–40 tuntia
41–50 tuntia
51 + tuntia

2. Miten osallistut verkkokeskusteluihin?

En osallistu verkkokeskusteluihin
Seuraan verkkokeskusteluita, mutta en koskaan kerro omia mielipiteitäni
Seuraan verkkokeskusteluita ja kerron joskus omia mielipiteitäni
Seuraan verkkokeskusteluita ja kerron usein omia mielipiteitäni

3. Miksi osallistut verkkokeskusteluihin?

Sattumalta
Ei ole muuta tekemistä
Aihe kiinnostaa
Saa uutta tietoa
Osallistujat ovat tuttuja
Voi tutustua uusiin ihmisiin
Keskustelu on mukavaa

4. Oletko saanut uutta tietoa verkkokeskusteluista?

Kyllä usein
Kyllä joskus
En koskaan

5. Oletko löytänyt itsellesi uusia näkemyksiä verkkokeskusteluista?

Kyllä usein
Kyllä joskus
En koskaan

6. Oletko muuttanut mielipidettäsi jostakin asiasta käymäsi verkkokeskustelun jälkeen?

Kyllä usein
Kyllä joskus
En koskaan

7. Sanotko verkkokeskustelussa joskus mielipiteitä vain kokeillaksesi muiden reaktioita

Kyllä joskus
Kyllä usein
En koskaan

8. Kummassa tilanteessa sinun on helpompi esittää muiden reaktioita kokeilevia mielipiteitä

Verkkokeskusteluissa
Kasvokkaisessa keskustelussa
Tilanteilla ei ole eroa

9. Kummassa tilanteessa sinun on helpompi esittää muiden mielipiteistä eroavia mielipiteitä?

Verkkokeskusteluissa
Kasvokkaisessa keskustelussa
Tilanteilla ei ole eroa

10. Jos et verkkokeskustelussa pidä jonkin keskustelijan mielipiteistä, niin miten toimit verrattuna kasvokkaiseen keskusteluun?

Toimin samalla lailla molemmissa tilanteissa
Olen maltillisempi verkkokeskustelussa
Olen vetäytyvämpi verkkokeskustelussa
Olen sovitteluvampi verkkokeskustelussa
Olen liioittelevampi verkkokeskustelussa
Olen hyökkäävämpi verkkokeskustelussa

11. Kuvaa lyhyesti, miten toimit kun et pidä jonkin keskustelijan mielipiteistä

avoin

ammattimainen keskustelun vetäjä

12. Oletko osallistunut verkkokeskusteluun, jossa on ollut aikuinen työntekijä vetämässä keskustelua?

(esim. EOPH-yhteisö, Hubu-klubi, Netari, Verkkoterkkari tms.)

Kyllä
En

13. Miten suhtaudut aikuiseen työntekijään keskustelun vetäjänä

myönteisesti
neutraalisti
kielteisesti

14. Millainen on paras mahdollinen aikuinen työntekijä, joka vetää keskustelua työkseen. Kerro lyhyesti 3-5 asiaa tai ominaisuutta.

Avoin

15. Millainen on huonoin mahdollinen aikuinen työntekijä, joka vetää keskustelua työkseen.
Kerro lyhyesti 3-5 asiaa tai ominaisuutta.

Avoin

16. Missä tilanteissa aikuisen työntekijän tulee moderoida keskustelua? Kerro lyhyesti 3-5 tilannetta.

Avoin

17. Miten tärkeänä pidät sitä, että verkossa on aikuisia työntekijöitä vetämässä verkkokeskusteluita?

Erittäin tärkeää
Melko tärkeää
Ei mielipidettä
Ei kovin tärkeää
Ei lainkaan tärkeää

Ikä

9 tai alle
10-11
12-13
14-15
16-17
18+

Sukupuoli

tyttö
poika

postinumero

avoin